

Ти мусиш нам слівце назвати,
Адже умів лиш він один
Рабів німих так захищати,
А хто так оспівав, як він,
Садок вишневий коло хати?

ЖИТТЯ І ТВОРЧИСТЬ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

60. АВТОПОРТРЕТ .З СВИЧКОЮ.
Офорт, акватинта. [Н. р. VI] 1860.

Мета

Ознайомитись

з життєвим і творчим шляхом
великого українського поета

Розвинути

навички сприйняття інформації
на слух

Навчитися

самостійно визначати головне та
оформлювати письмово

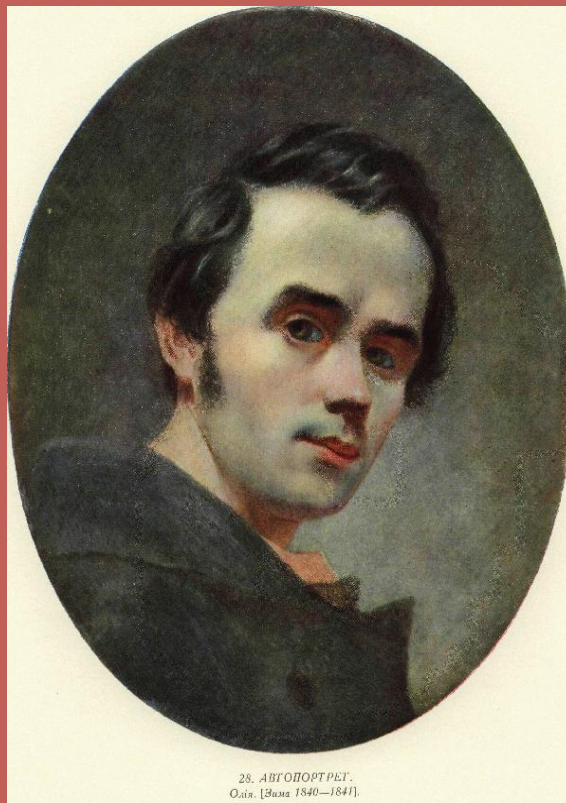
ТАРАС ШЕВЧЕНКО

ПОЕТ

ПРОЗАЇК

ХУДОЖНИК

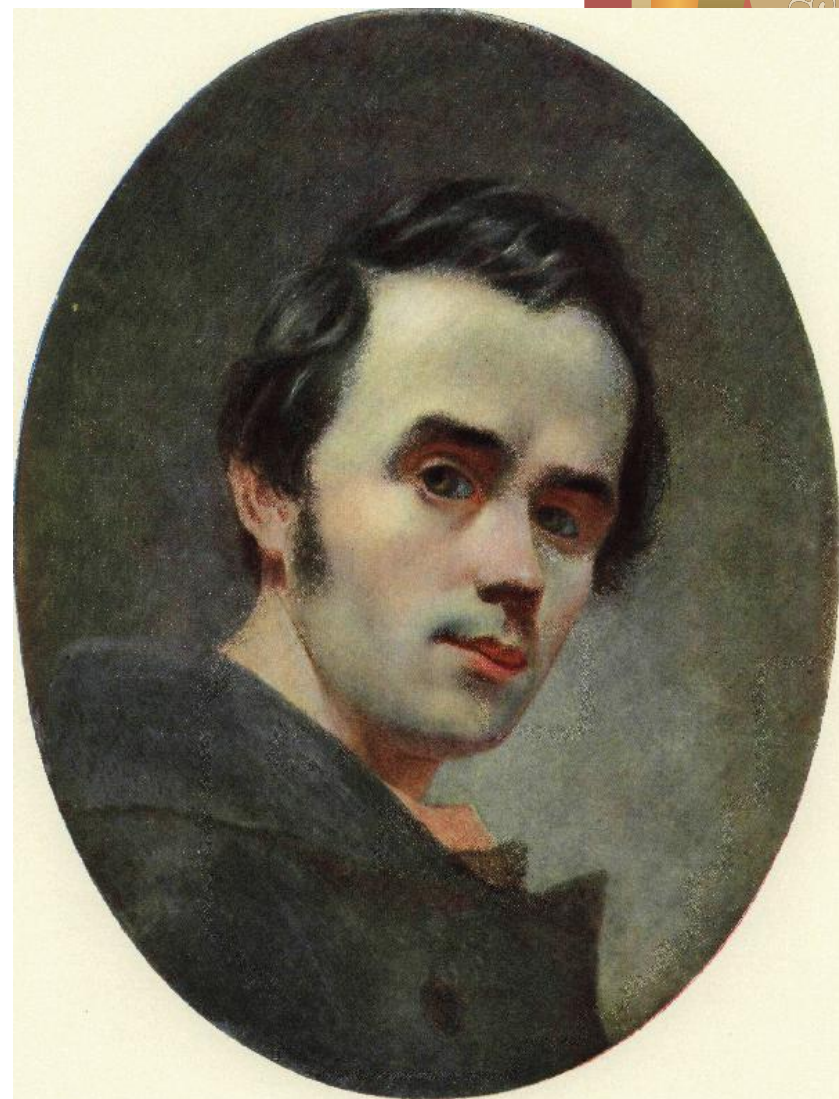
ДРАМАТУРГ

28. АВТОПОРТРЕТ.
Олія. [Закінч. 1840—1841].

ДИТИНСТВО

9 березня 1814 року
в кріпацькій родині
Григорія Шевченка в
с.Моринці
народився син
Тарас. Коли
хлопчик був ще
маленьким, родина
переїздить до с.
Кирилівка,
власником якого
був пан П.
Енгельгардт.

28. АВТОПОРТРЕТ.
Олія. [Зима 1840—1841].

Черкащина
с. Моринці

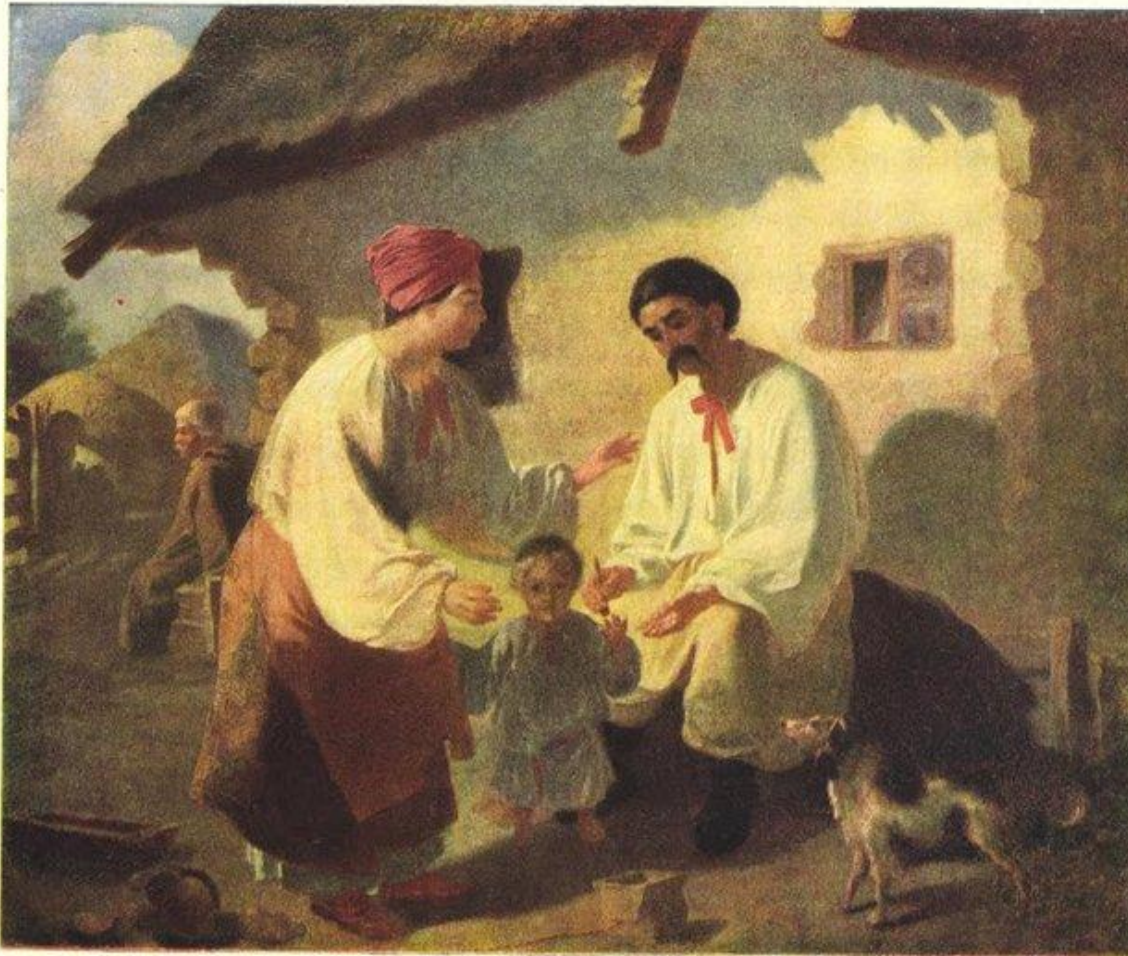

Черкащина
с. Кирилівка
(Шевченкове)

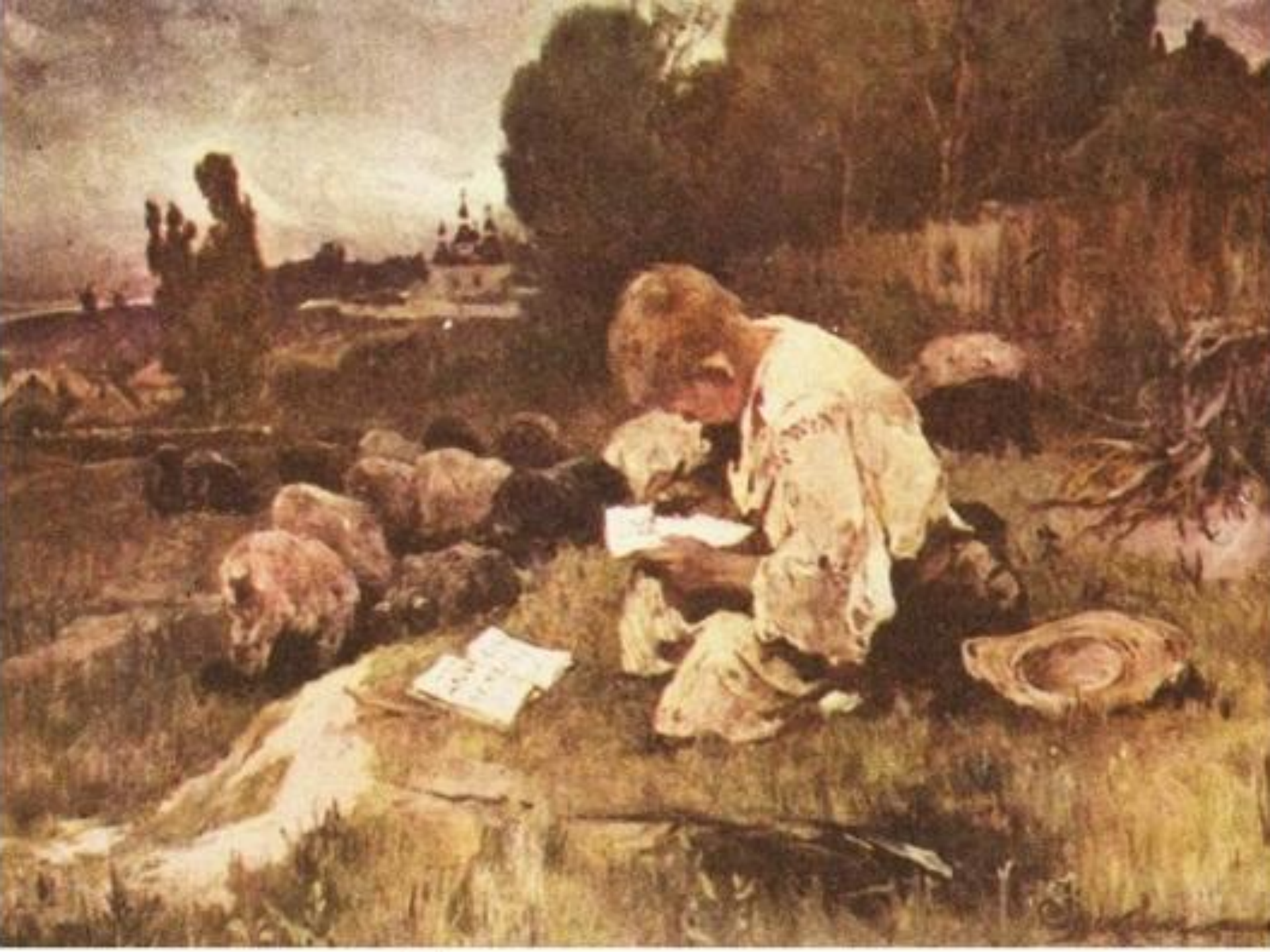
Родина Шевченків була великою:
Катерина, Микита, Тарас, Марія,
Ярина, Йосип.

75. СЕЛЯНЬСЬКА РОДИНА.
Олія. [Н. р. V 1843].

На шляху до свободи

У Вільно Тарас
намалював
портрет “Погруддя
жінки”, що
свідчить про
майже професійне
оволодіння
олівцем.

Петербург

При переїзді пана П.Енгельгардта до Петербурга (30-ті роки ХІХ ст.), Тараса віддають у навчання до майстра малярських справ Василя Ширяєва. Шевченко разом з іншими учнями бере активну участь у реконструкції Великого театру.

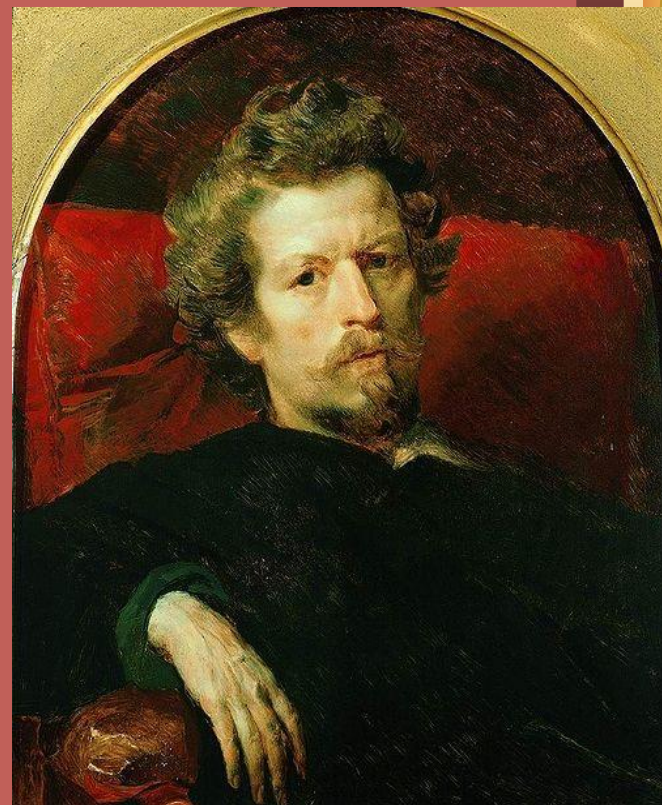

Влітку “білими” петербурзькими ночами Тарас став ходити в Літній сад перемальовувати статуї. В одну з таких ночей 1835 року його зустрів земляк художник **Іван Сошенко**, що в цей час закінчував Академію мистецтв.

Викуплення Тараса з кріпацтва

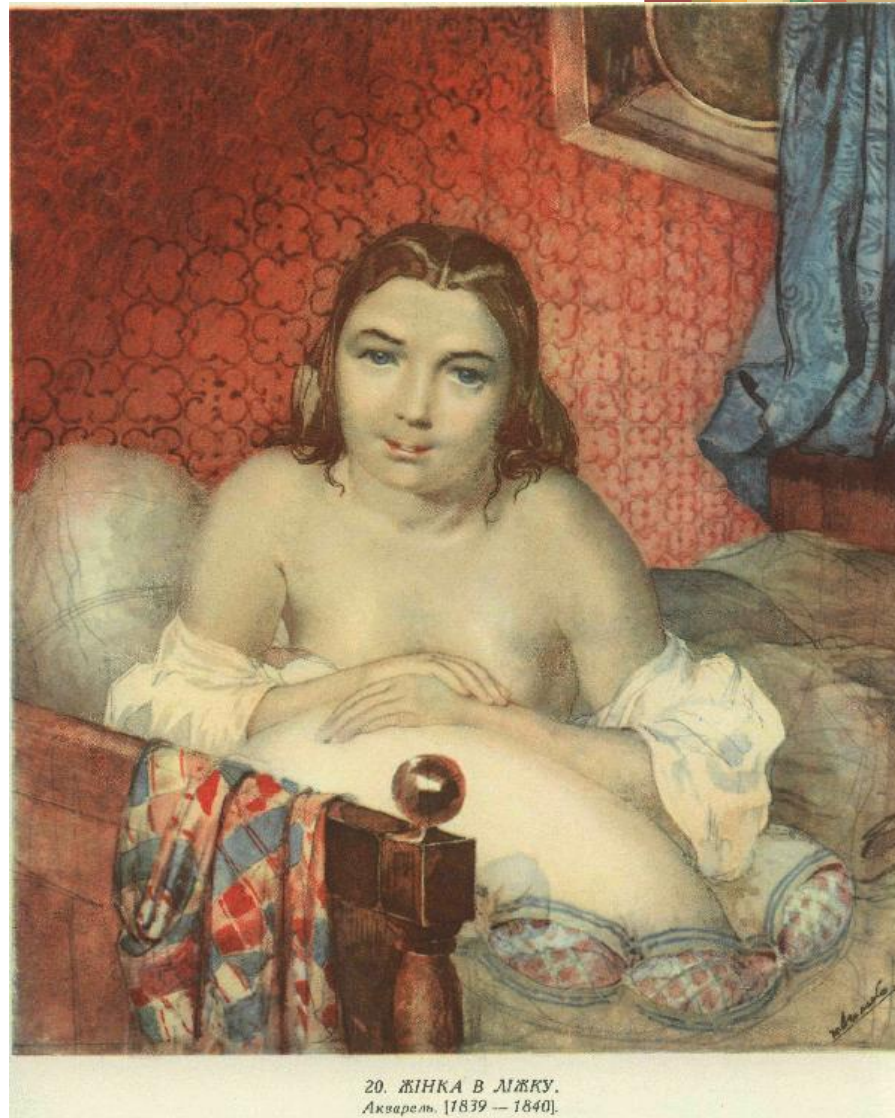
22 квітня 1838 року В.Жуковський, К.Брюллов, В. Григорович та інші викупили Т.Шевченка з кріпацтва, заплативши пану Енгельгардту 2500 карбованців.

Петербурзька академія мистецтв

**З 1838 до 1845 року
Тарас Григорович
навчається
відмінно в
Петербурзькій
академії мистецтв.
Під час навчання
Тарас намалював
велику кількість
картин.**

20. ЖІНКА В ЛІЖКУ.
Акварель. [1839 — 1840].

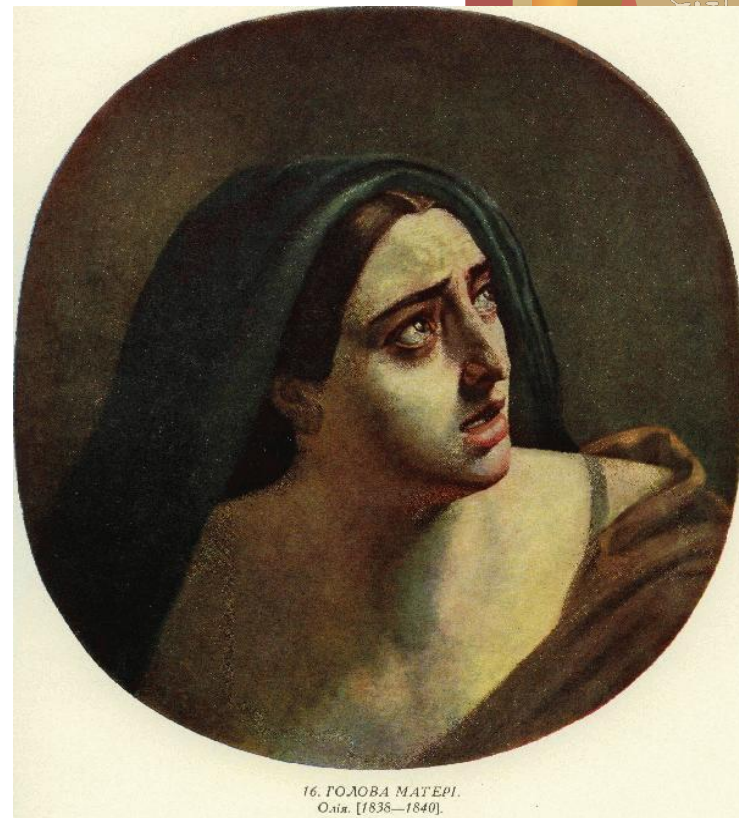

6. АЛЕКСАНДР МАКЕДОНСЬКИЙ ВИЯВЛЯЄ ДОВІР'Я СВОЄМУ ЛІКАРЕВІ ФІЛІППУ.
Акварель, туш, 1836.

Папір, акварель, туш, перо. 1836. Зліва внизу аквареллю дата і підпис автора. 1836.
Шевченко.

Малюнок виконано на одну з тем, які давалися в Академії художеств до конкурсів. На малюнку зображено хворого Александра Македонського, який, незважаючи на одержану записку з повідомленням про намір лікаря Філіппа отруїти його, передавши цю записку лікарю, з повним довір'ям п'є його ліки.

16. ГОЛОВА МАТЕРІ.
Олія. [1838—1840].

Малюнок є учбовою копією голови матері з картини К. Брюллова «Останній день Помпеї». При виконанні копії Шевченко від себе домалював частину покривала на голові та на лівому плечі.

**«Портрет
невідомої жінки»**

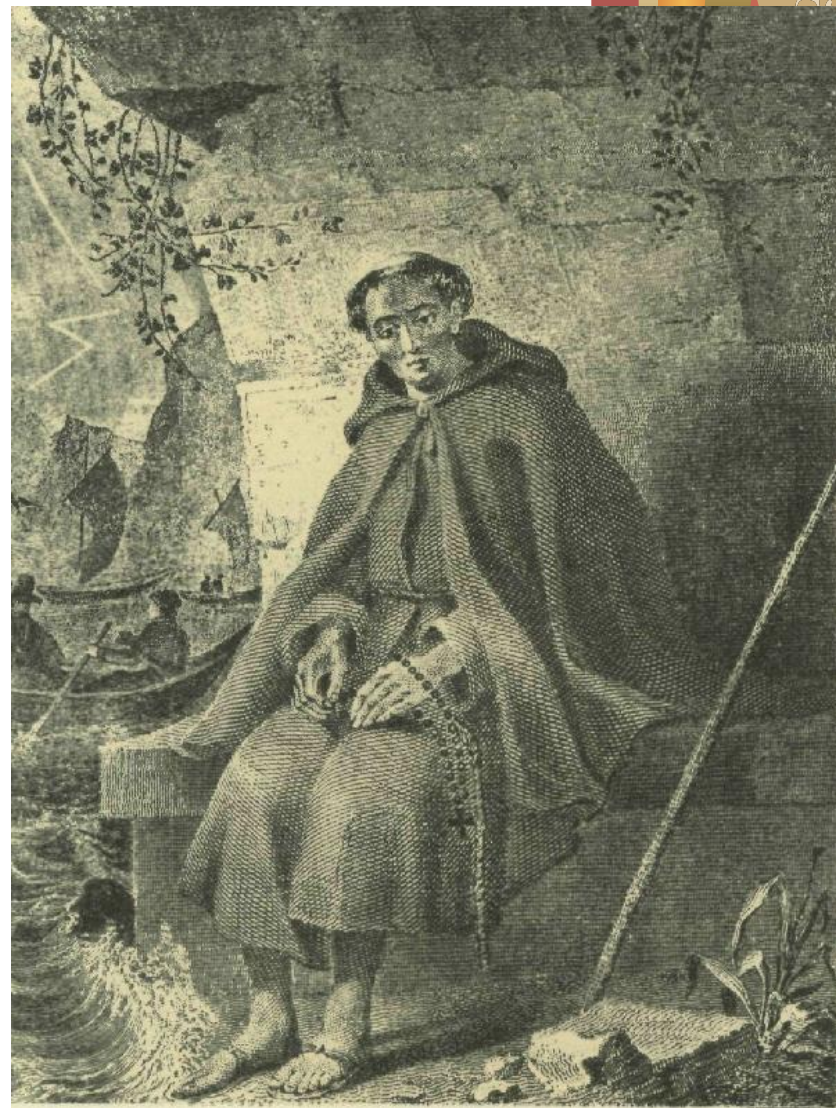

**3. ГОЛОВА ЖІНКИ.
Акварель. 1834.**

33. ЗНАХАР.
Ілюстрація до однойменного твору Г. Ф. Кайки-Осмоївченка.
Олієць, туш. [Н. п. 10.X 1841]

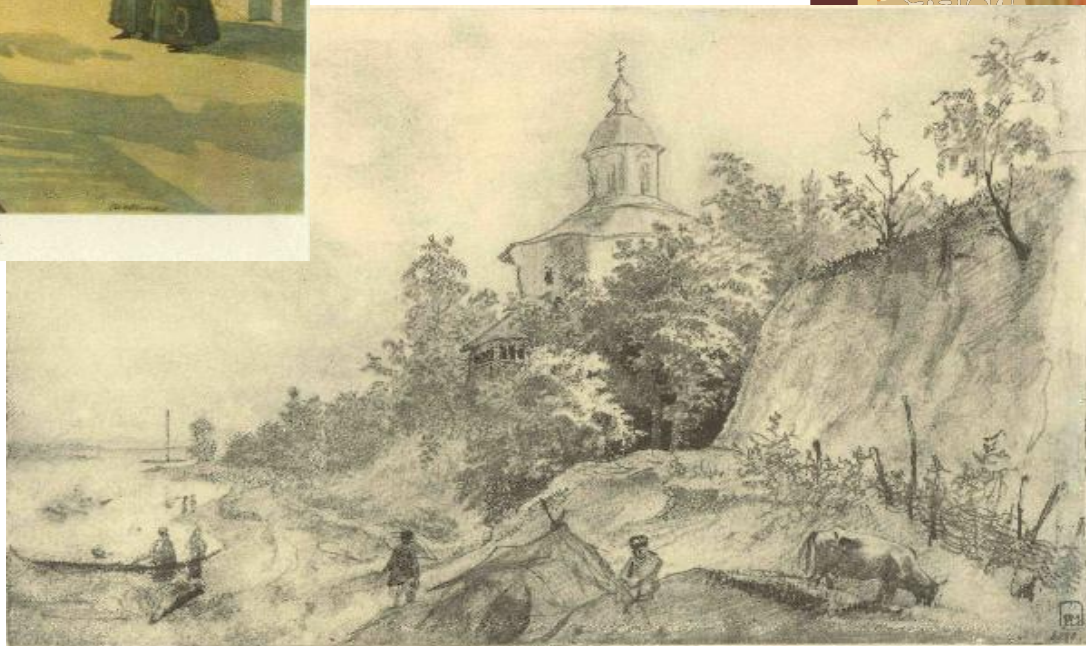
31. КАТОЛИЦЬКИЙ ЧЕРНЕЦЬ.
Ілюстрація до твору М. І. Надеждіна «Сила воли».
Гравюра на сталі. [Н. п. 30.IV 1841].

Альбом "Мальовнича Україна"

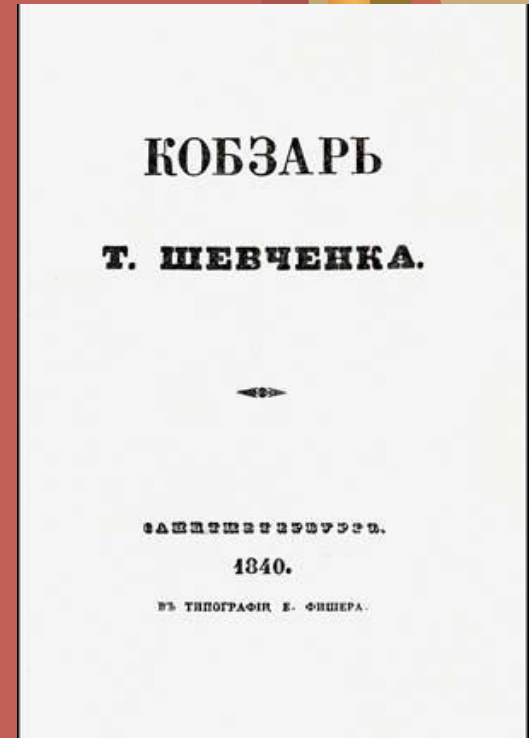
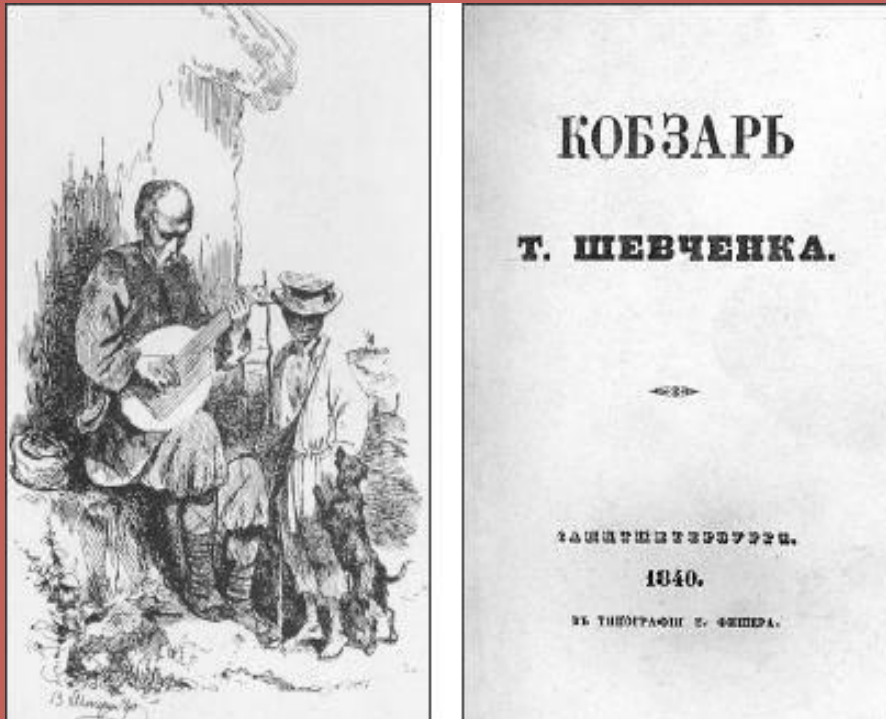
151. ВІД НА ОКОЛИЦІ З ТЕРАСИ ПОЧАЙІВСЬКОЇ ЛАВРИ.
Акварель. [X 1846].

81. ВИДУБЕЦЬКИЙ МОНАСТІР.
Олівець. [Н. п. X 1843].

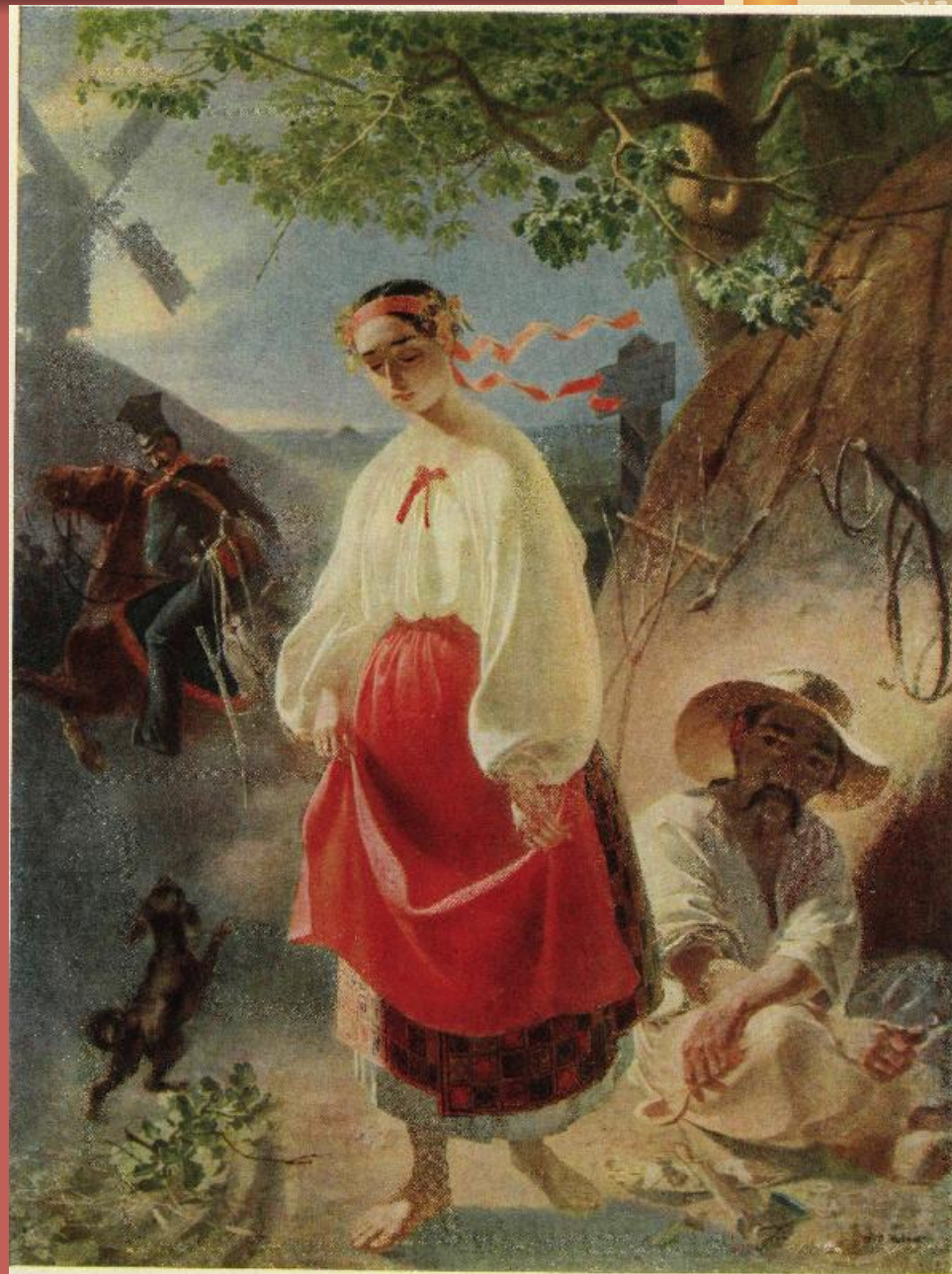
Перше видання “Кобзаря” (1840)

Перший “Кобзар” ще називають
“малим”, бо вміщує він
тільки 8 творів з ранньої
творчості письменника.

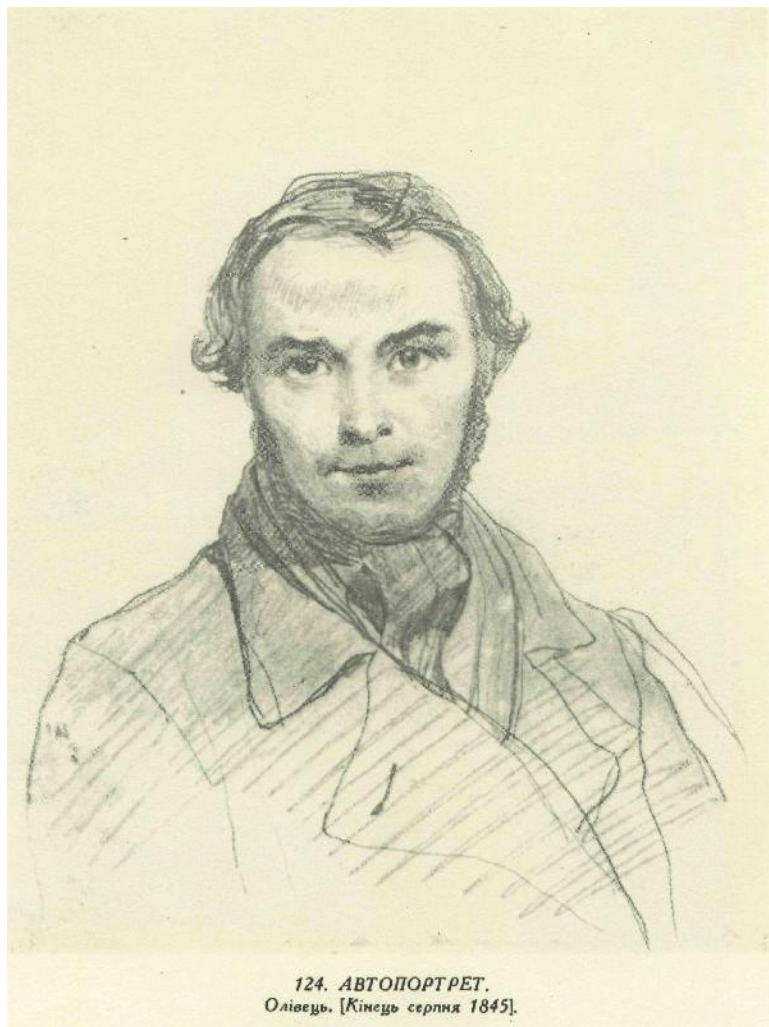
Поема “Катерина”,
що ввійшла до
першого
видання
“Кобзаря” (1840
рік), присвячена
В.Жуковському

38. КАТЕРИНА.
Олія. [Лито] 1842.

Повернення на Україну (1845 – 1847)

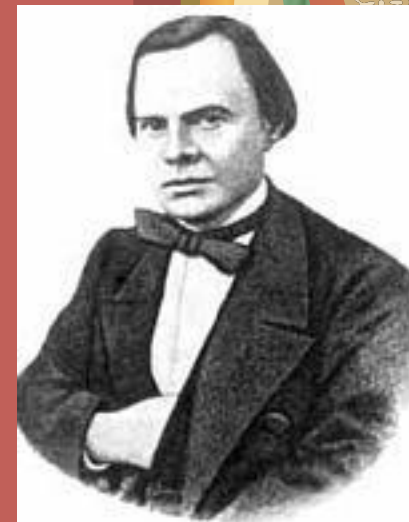
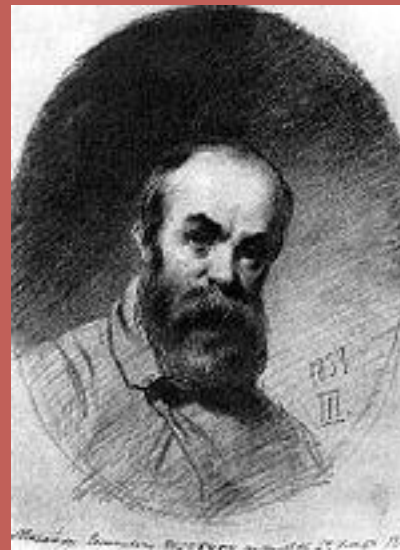
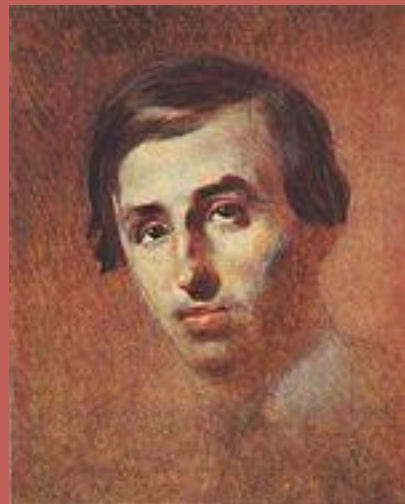
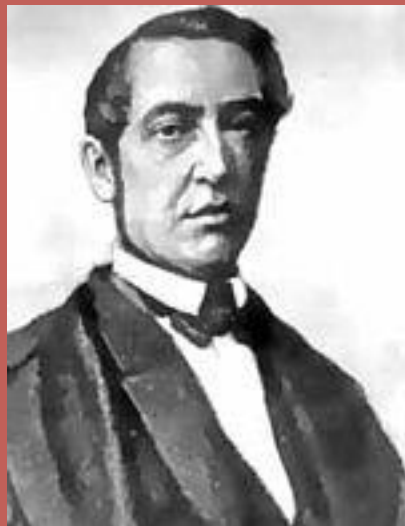

124. АВТОПОРТРЕТ.
Олівець. [Кінець серпня 1845].

**Після
завершення
навчання, в
1845 році
Тарас
повертається
в Україну, де
займається
літературною
та
малярською
діяльністю**

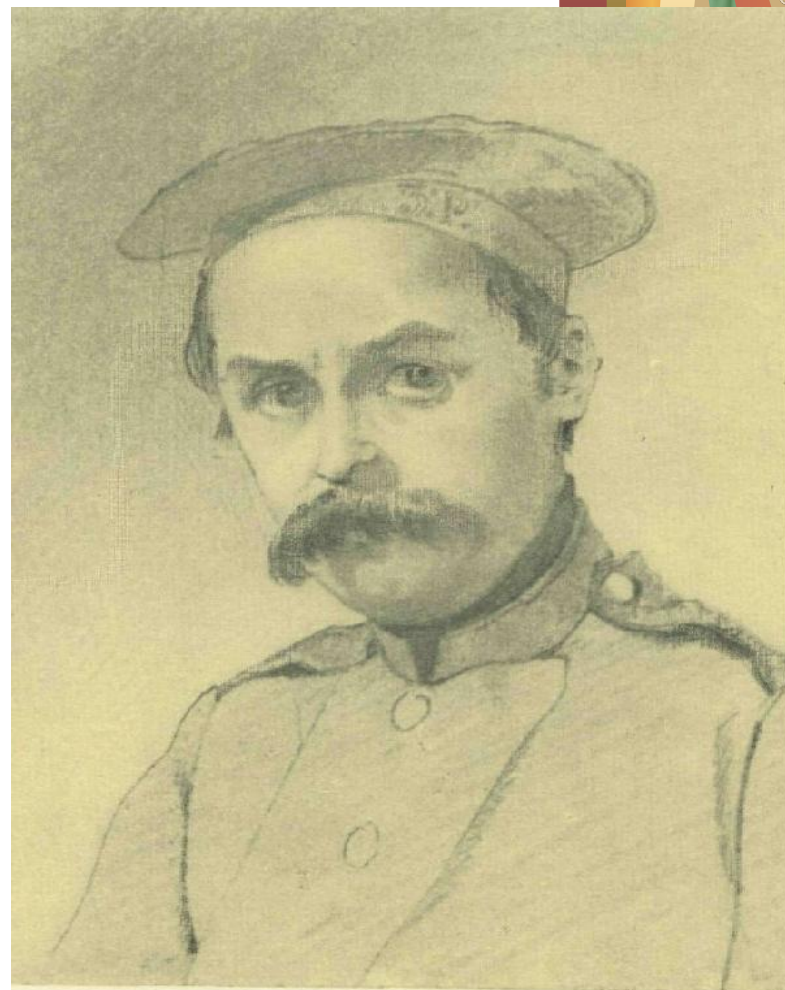
Кирило-Мефодіївське товариство

Зліва направо: Василь Білозерський, Пантелеймон Куліш, Тарас Шевченко, Дмитро Пильчиков, Микола Костомаров.

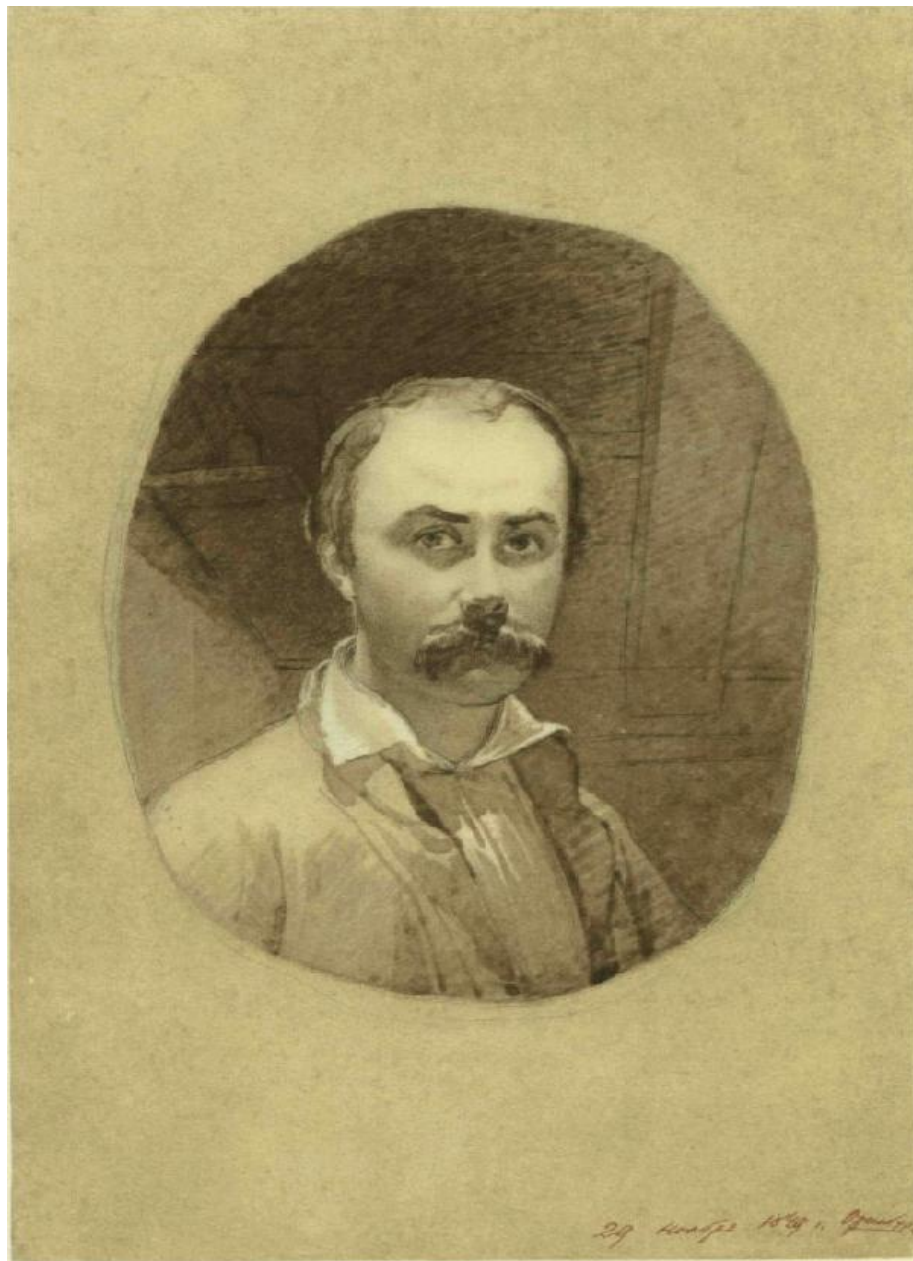
Арешт та заслання (1847 – 1857)

За участь у Кирило-Мефодіївському товаристві всіх учасників заарештували та до отримання вироку, утримували в петербурзькому казематі. Тарасові Шевченку Микола І призначив вирок: відправити до Оренбурзької фортеці із забороною писати та малювати. Потім його переправляють до Орської фортеці, а згодом до Новопетровського укріплення.

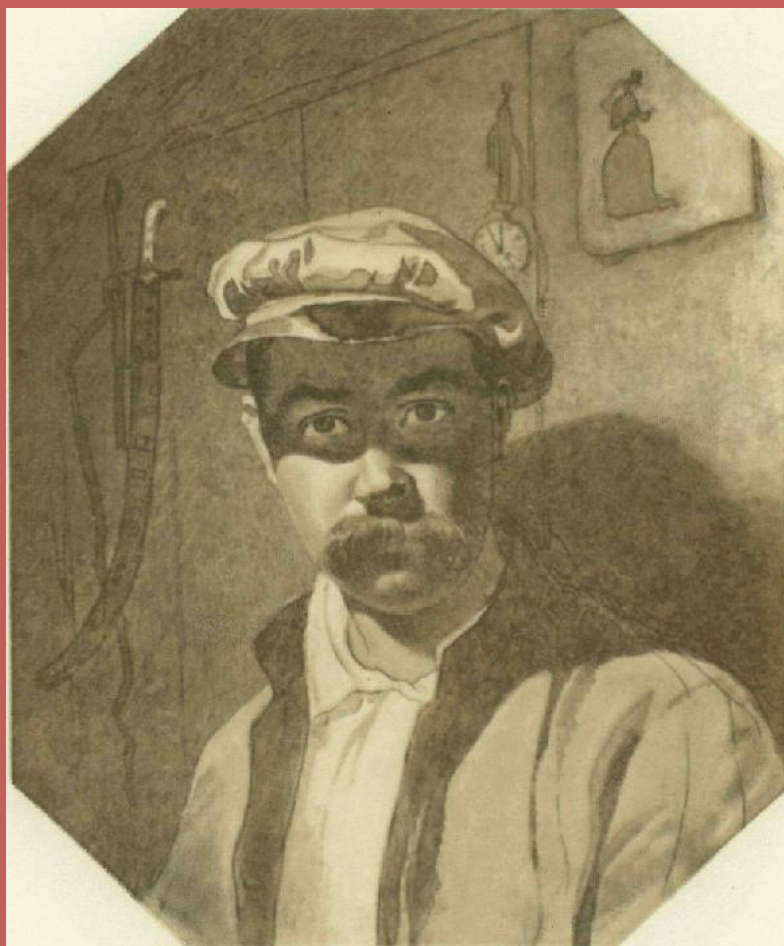
1. АВТОПОРТРЕТ.
Олівець. [23.VI—XII 1847].

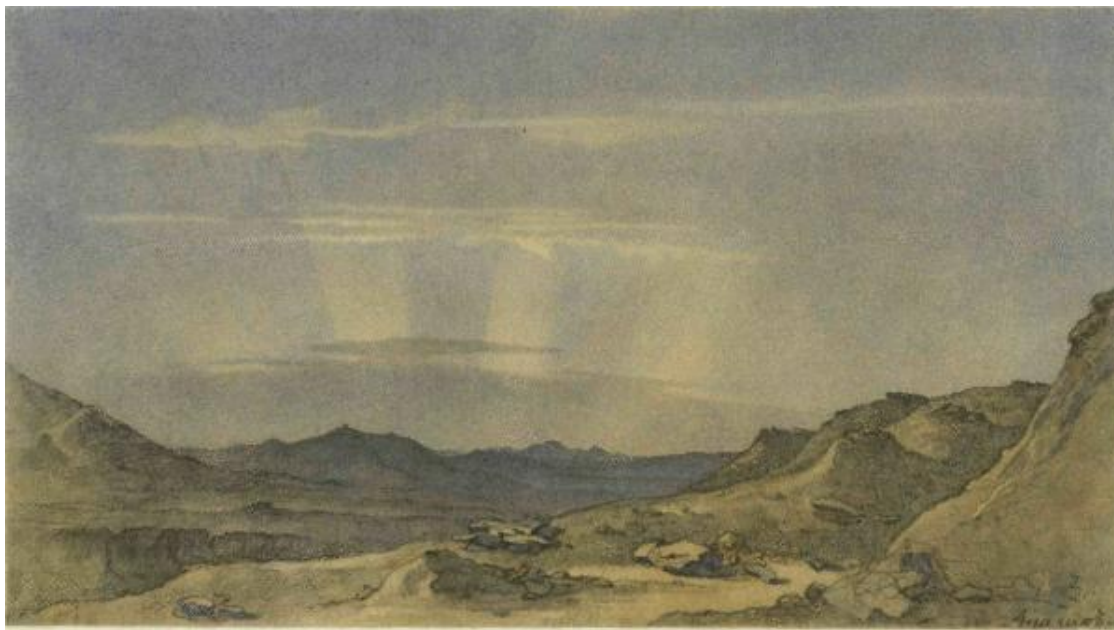
46. АВТОПОРТРЕТ.
Серія. [Н. н.] 29.XI 1849.

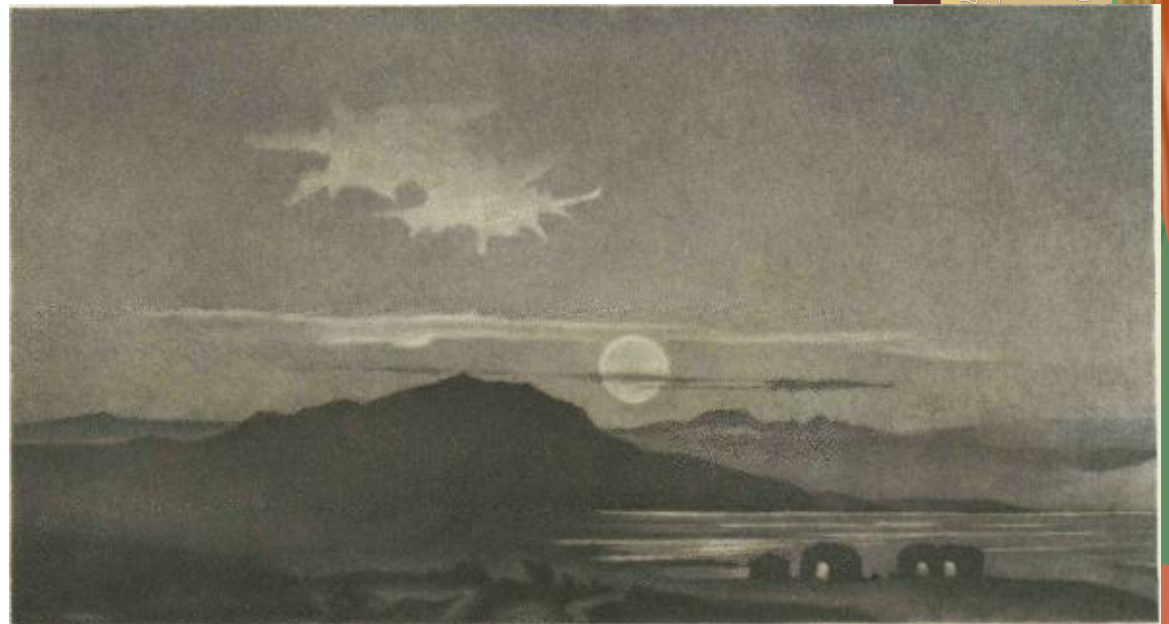

47. АВТОПОРТРЕТ.
Сеня. [XI 1849—IV 1850].

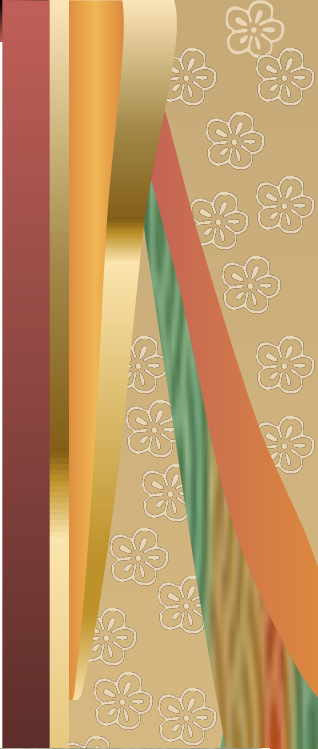
Датується
часом
перебування
Т. Шевченка в
Оренбурзі після
закінчення
Аральської
експедиції.

3. ВИД НА КАРА-ТАУ В ДОЛИНИ АНЗИР.
Акварель. [I—20.V] 1851.

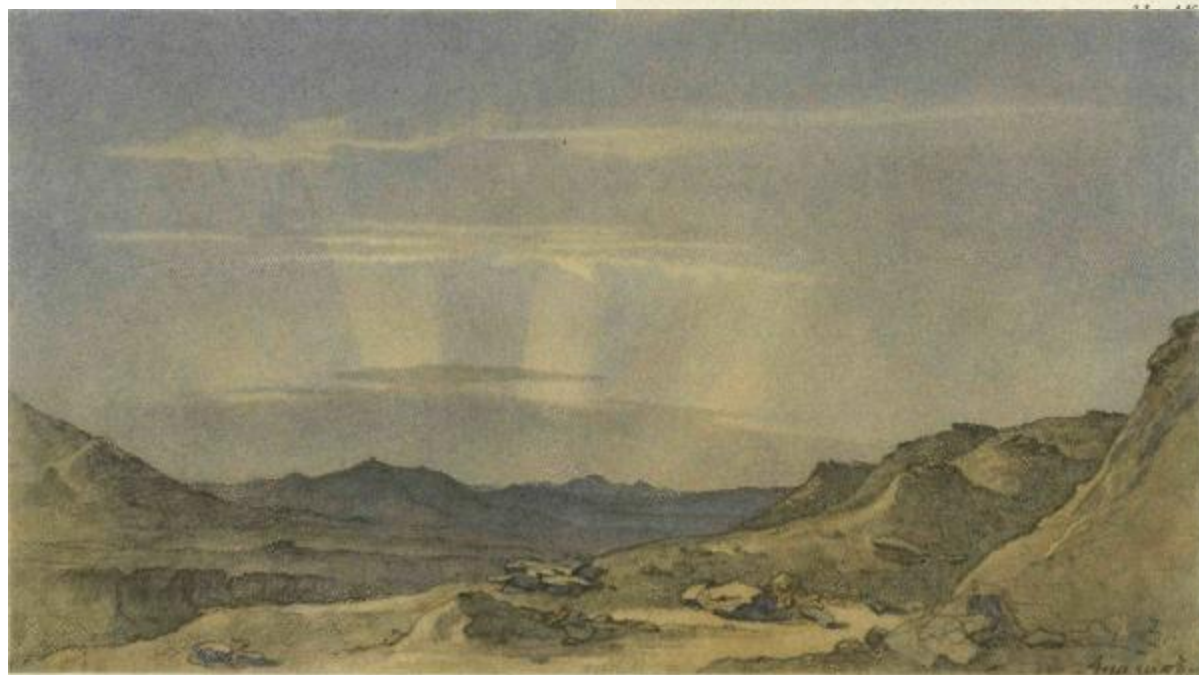
4. ЛУЛЬЯ-ТАУ.
Акварель. [I.VI—VIII] 1851.

2. ВИД НА КАРАТАУ.
[1-8.VIII 1851].

3. ВИД НА КАРАТАУ В ДОЛИНИ АНЗИР.
Ахварель. [1-20.VI 1851].

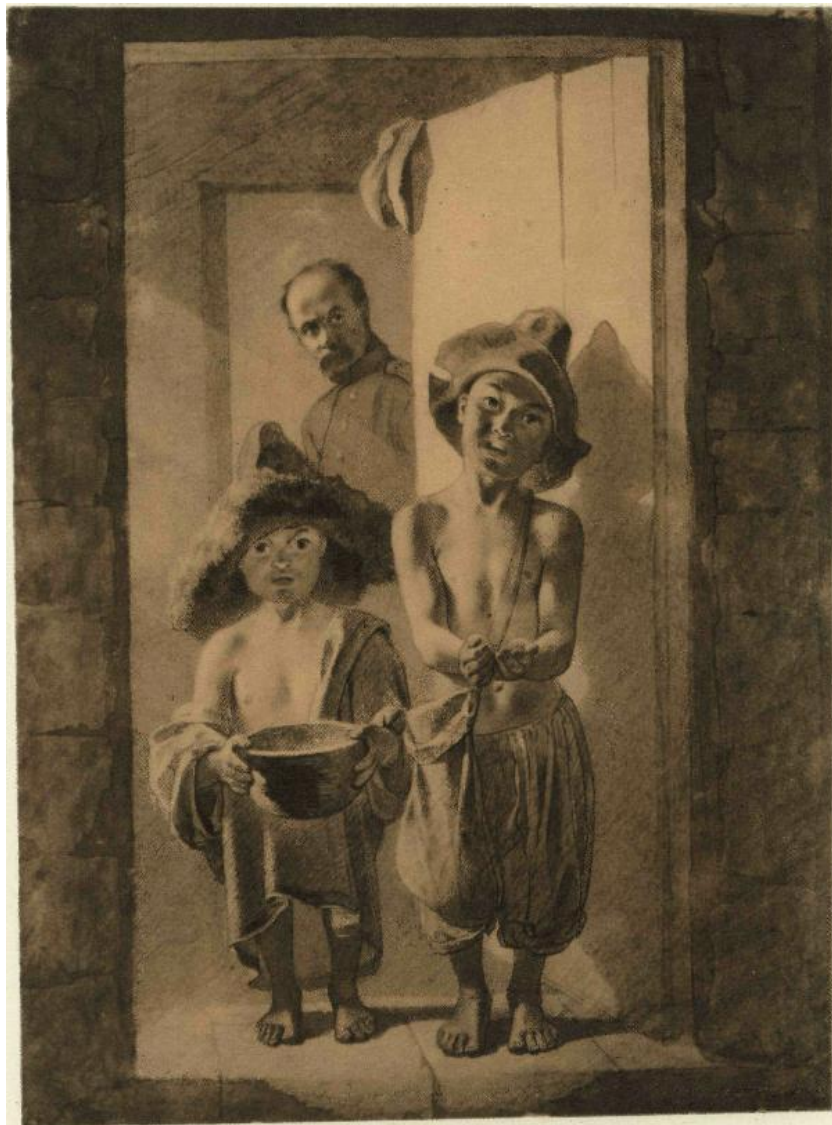

61. КАЗАШКА КАТЯ.
Сеня. [1856—VII 1857].

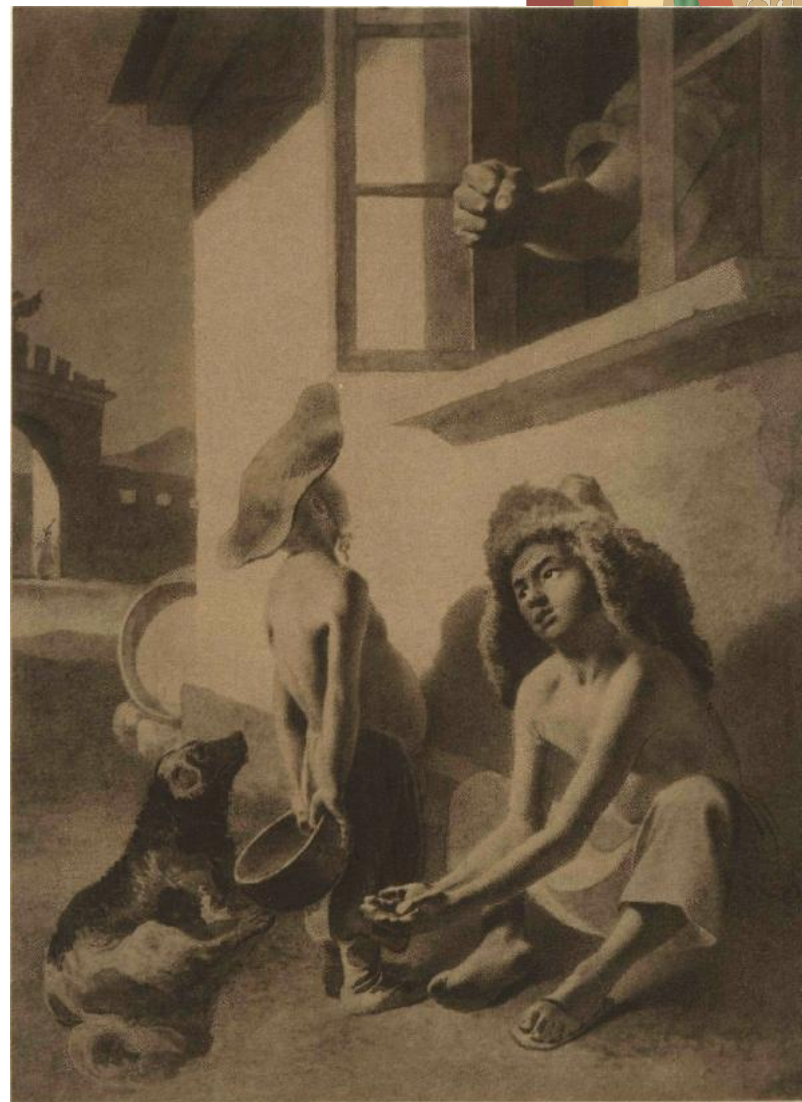

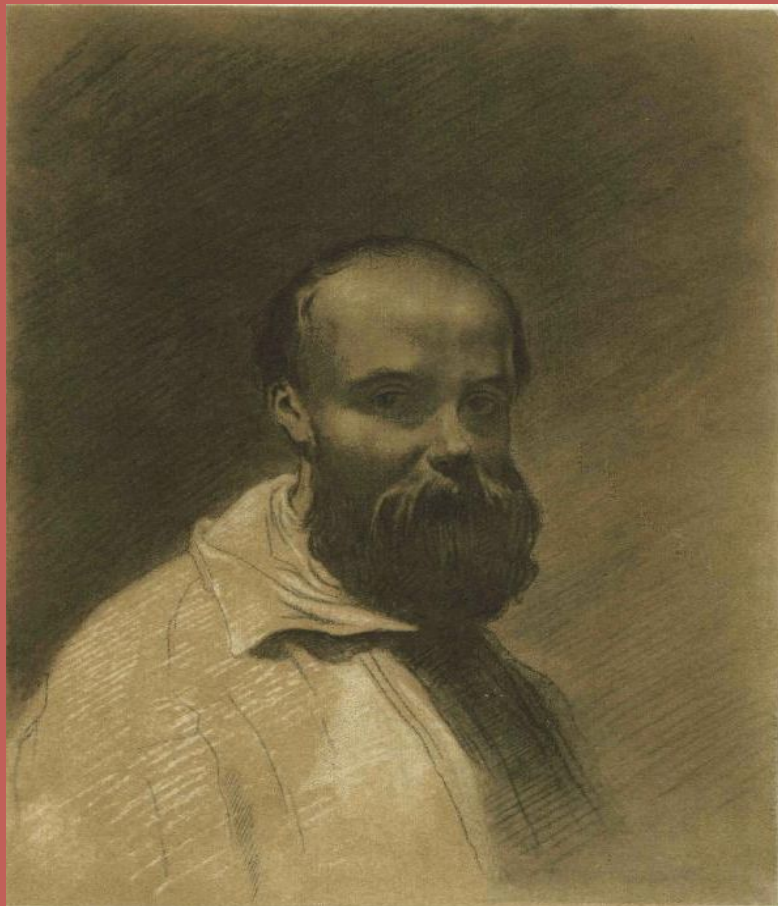
Тема сирітства

32. БАЙГУШІ.
Сенія. [Н. п. осені 1853].

45. БАЙГУШІ ПІД ВІКНОМ («ДЕРЖАВНИЙ КУЛАК»)
Сенія. [10.V.1 1855—21.IV 1856].

16. АВТОПОРТРЕТ.
Італійський олівець, білкло. [VII–VIII 1851].

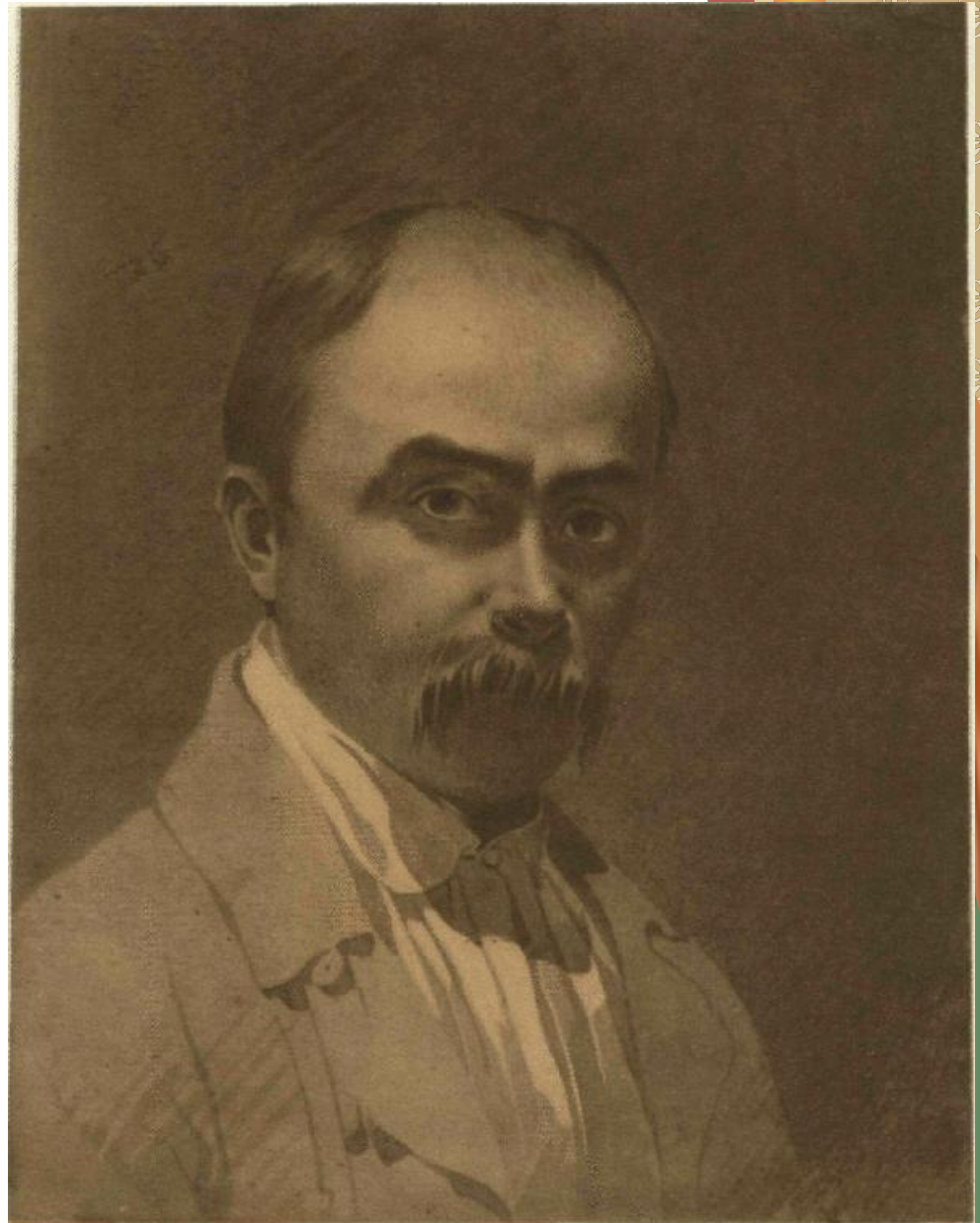
Бр. Залеський пише про виконання даного портрета в час Кара-тауської експедиції: "В часі тої мандрівки Шевченко зробив для мене чорною крейдою свій портретик... Портретик був дуже подібний, замість зеркала послугувався артист збанком з водою, бо іншого зеркала не мали ми в степу. Не було також ані бритви, ані цирюльника і для того носили ми бороди, хоч властиво оба ми були солдати».

Повернення Тараса Шевченка додому

1855 року
вмирає цар
Микола I.
Служба Т.
Шевченка
закінчується.

37. АВТОПОРТРЕТ.
Сепія. [1853—22.IV 1857].

До 1857 року Т.Шевченко не міг повернутися ні до України, ні до Петербурга. Тільки допомога друзів сприяла тому, що Шевченко повернувся на батьківщину. З 1855 до 1857 року письменник перебуває в Нижньому Новгороді.

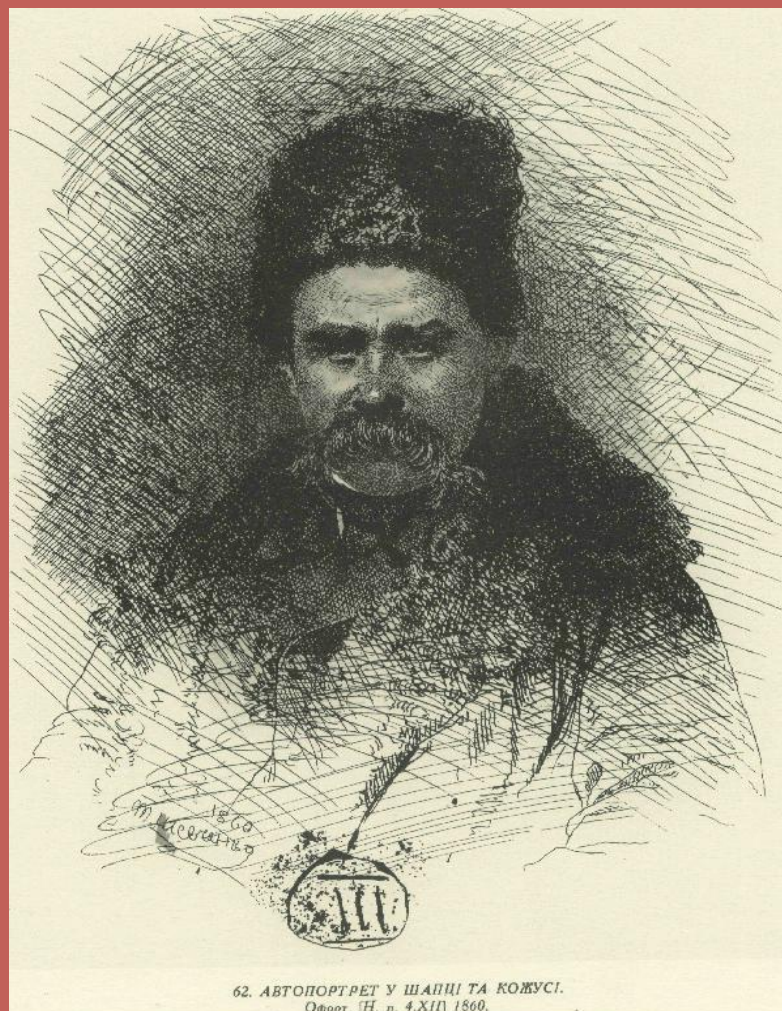
Повернення на Україну (1857 – 1861)

Після повернення із заслання Тарас оселяється в Києві, але поперемінно живе в Петербурзі, де лікується у найкращих лікарів, бо хворіє на легені.

©2008 Volodymyr Kurylenko - www.krolevets.com

1860 року виходить друге видання “Кобзаря”

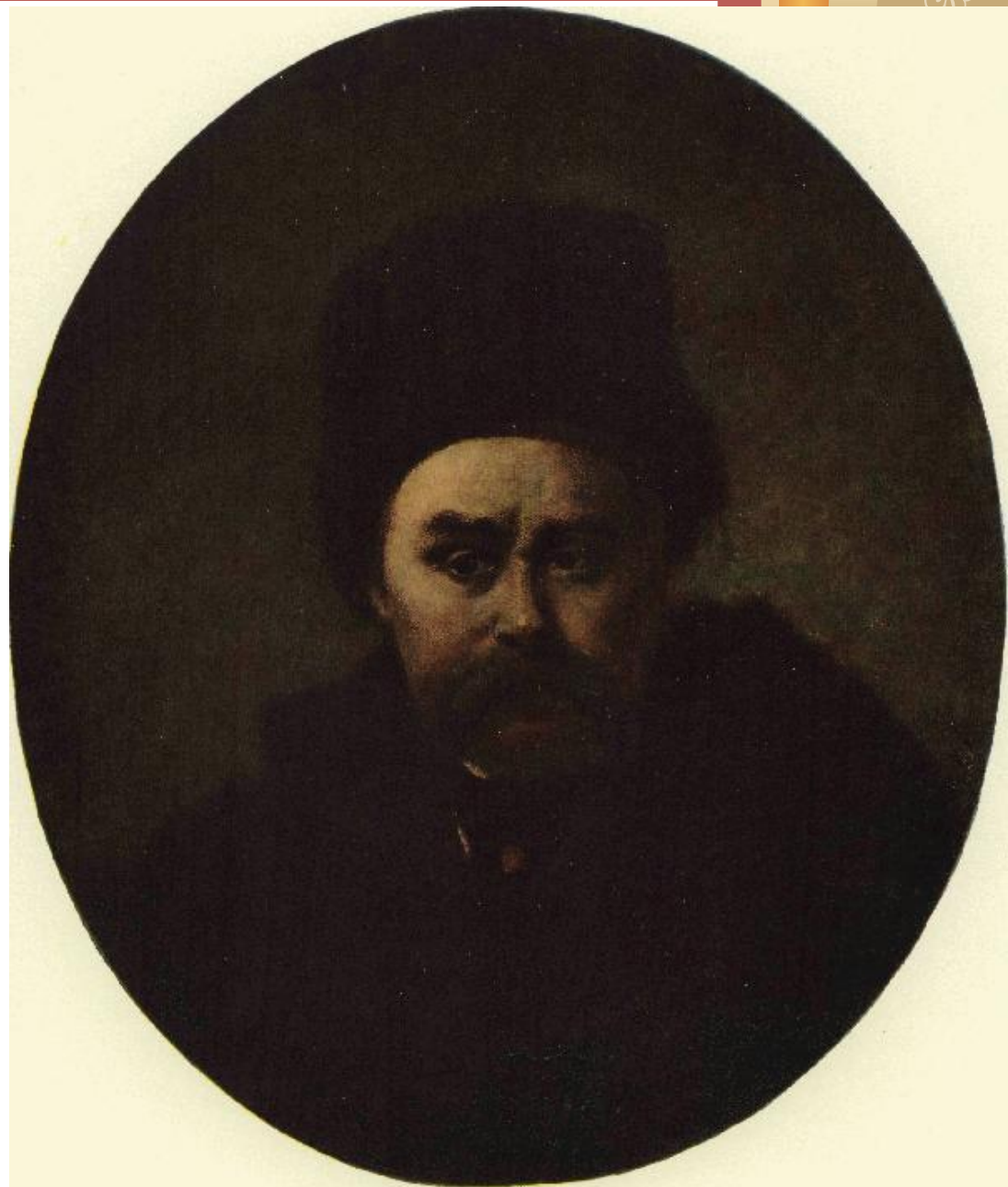

62. АВТОПОРТРЕТ У ШАПЦІ ТА КОЖУСІ.
Офорт. (Н. п. 4.XII) 1860.

Даний автопортрет є авторським повторенням автопортрета, експонованого на академічній виставці 1860 р. За свідченням В. М. Лазаревського, цей портрет призначався Шевченком для лотереї на користь видання літератури для народних шкіл ("полезных изданий").

67. АВТОПОРТРЕТ.
Олія. [I—II 1861].

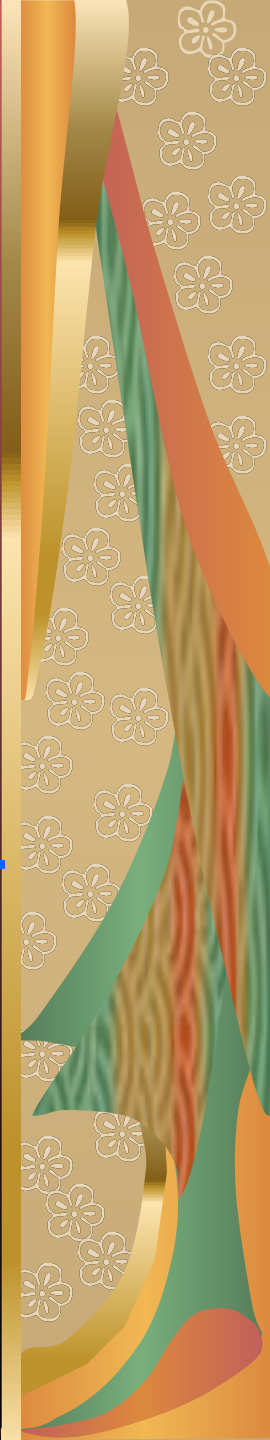
ПОРТРЕТ ЛИКЕРИ ПОЛУСМАКОВОЇ. Олівець, 1860.

10 березня 1861 року Т.Г. Шевченка не стало. Був похований на Смоленському кладовищі в Петербурзі. Через 2 місяці перепохований в Україні на Чернечій горі в Каневі.

**Трагічне було життя Шевченка:
з 47 років життя 24 він пробув у
кріпацтві, 10 на засланні, а
решту під наглядом жандармів.**

Експрес-опитування

Тарас Григорович дуже часто називав своєю батьківщиною село...

(Кирилівку)

Ще з дитинства були виявлені у Тараса Шевченка здібності до...

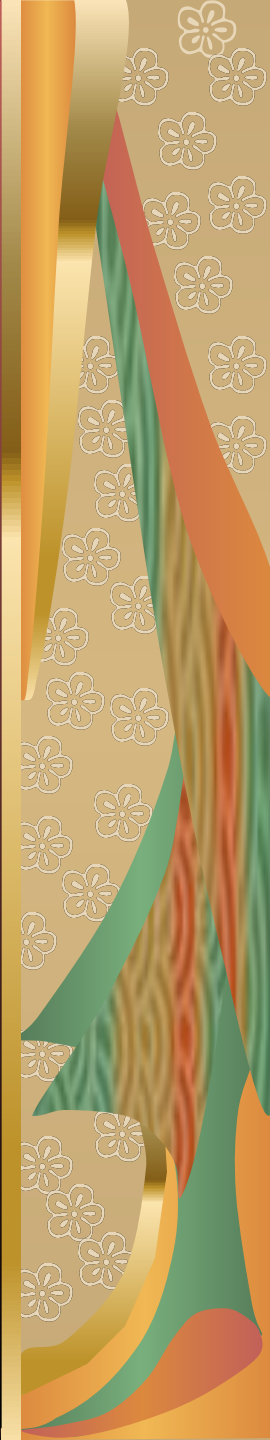
(малярства)

У 1840 році Т. Шевченко надрукував поетичну збірку...

(«Кобзар»)

Соціальний стан Тараса у дитячі роки...

(Кріпак)

Пам'ять про поета вічна

Канада

Угорщина

США

835 різних за жанром картин, з яких понад 100 портретів.

278 робіт, відомі з різних джерел, не знайдено.

В 1860 році Рада Академії мистецтв у Петербурзі визнала Шевченка академіком з гравіювання.

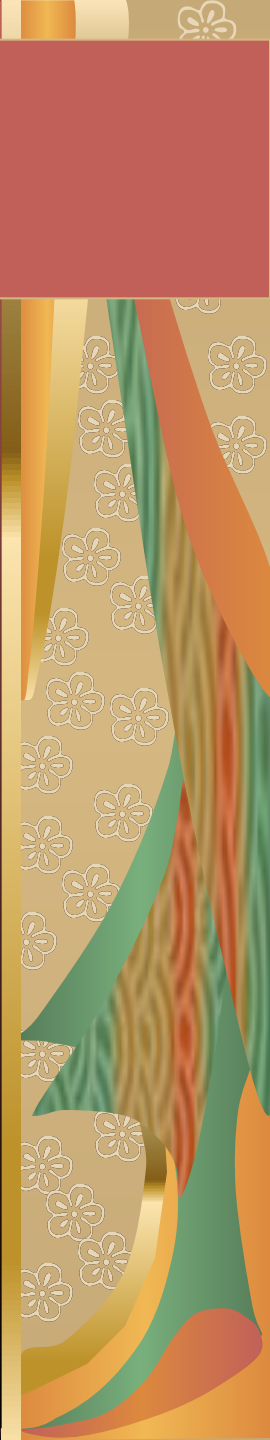
Автопортрети

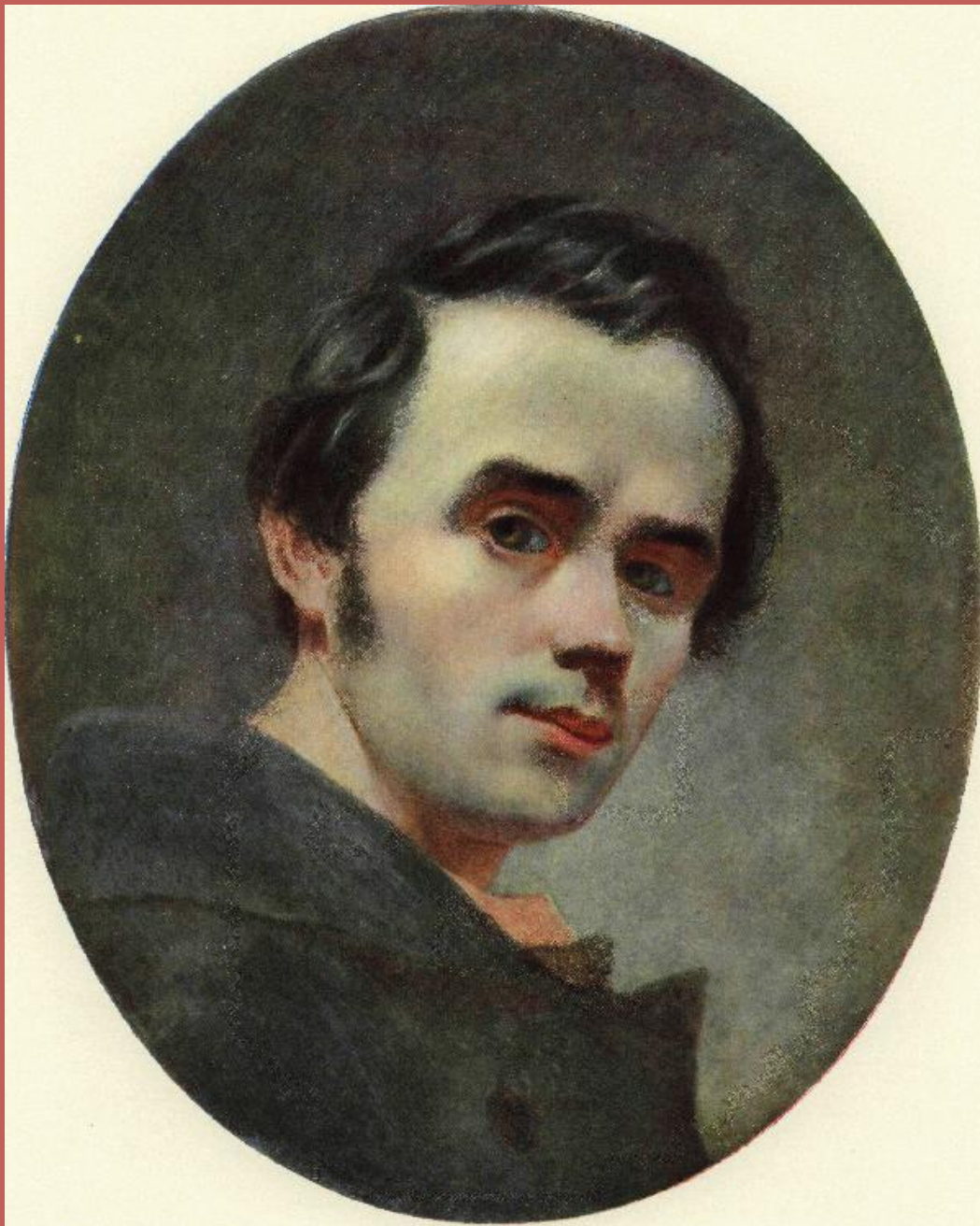
Т.Шевченко створив 30 малярських та графічних автопортретів.

Від романтичного юнака (1840р.) до збагаченої досвідом, але вже хворої, виснаженої людини (1861р.).

Гра кольору та світла, скрізь помітні різкі контрасти.

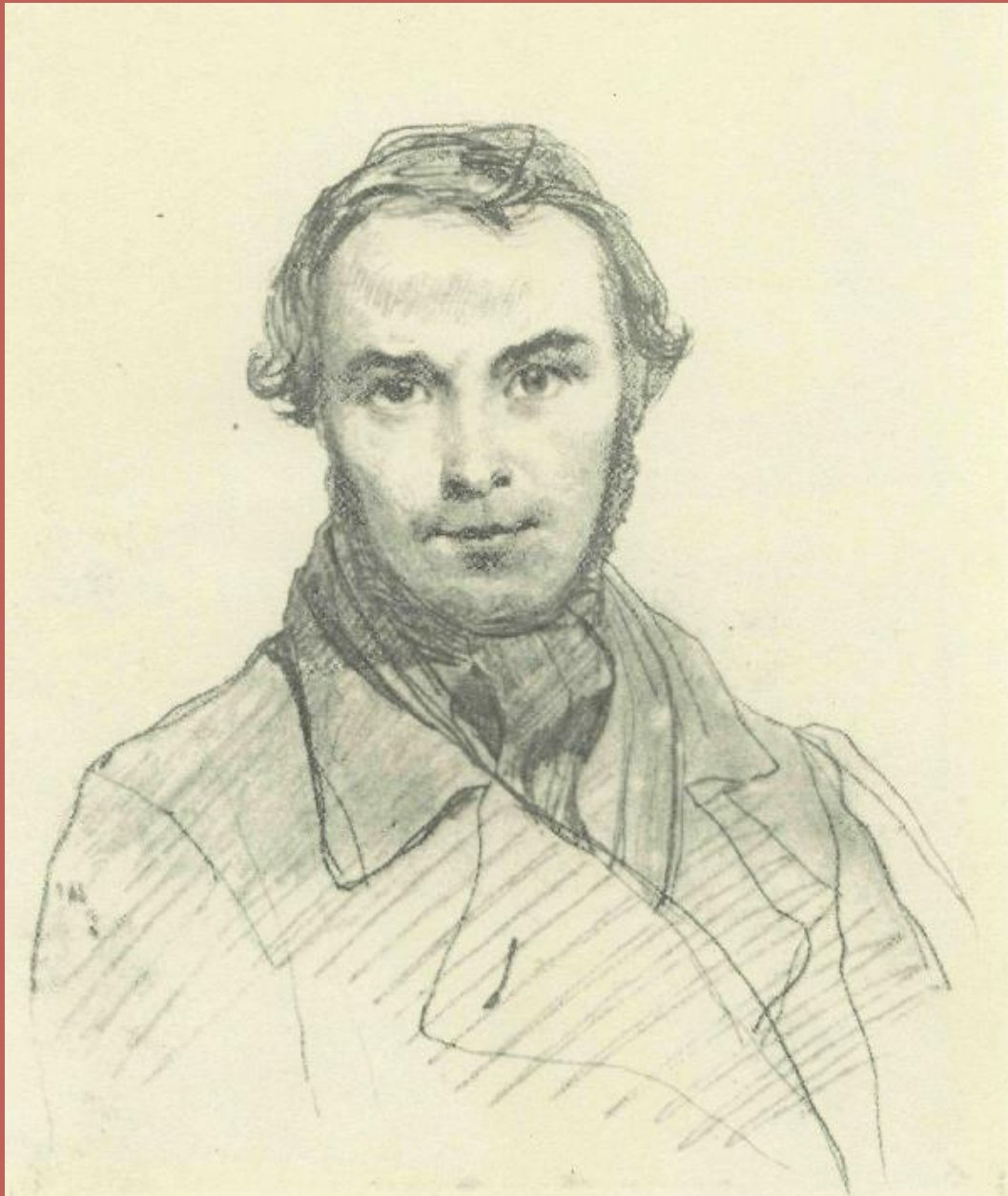
Від К.Брюллова опанував мистецтво творення легких напівпрозорих тіней.

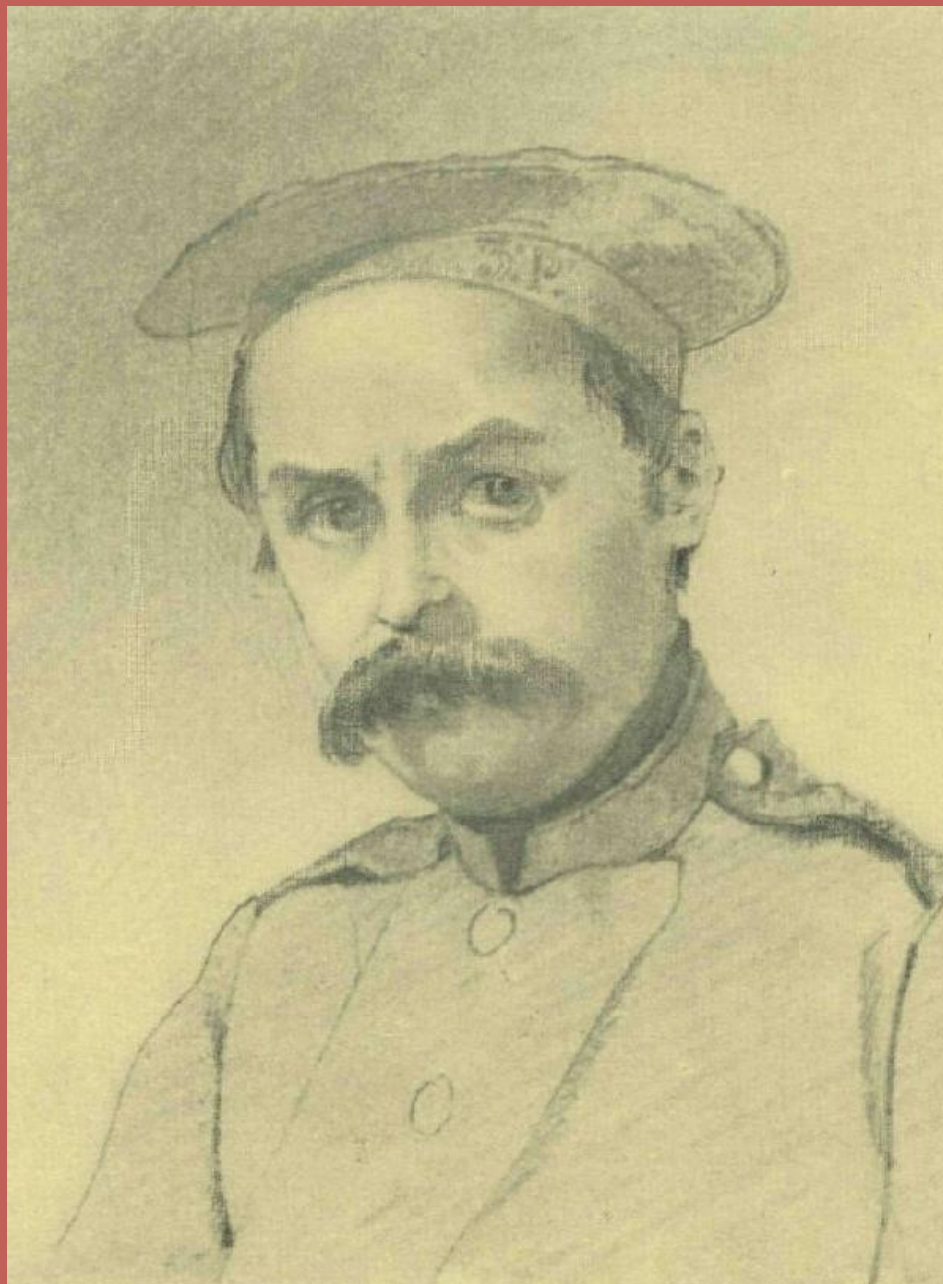
Зима 1840-1841

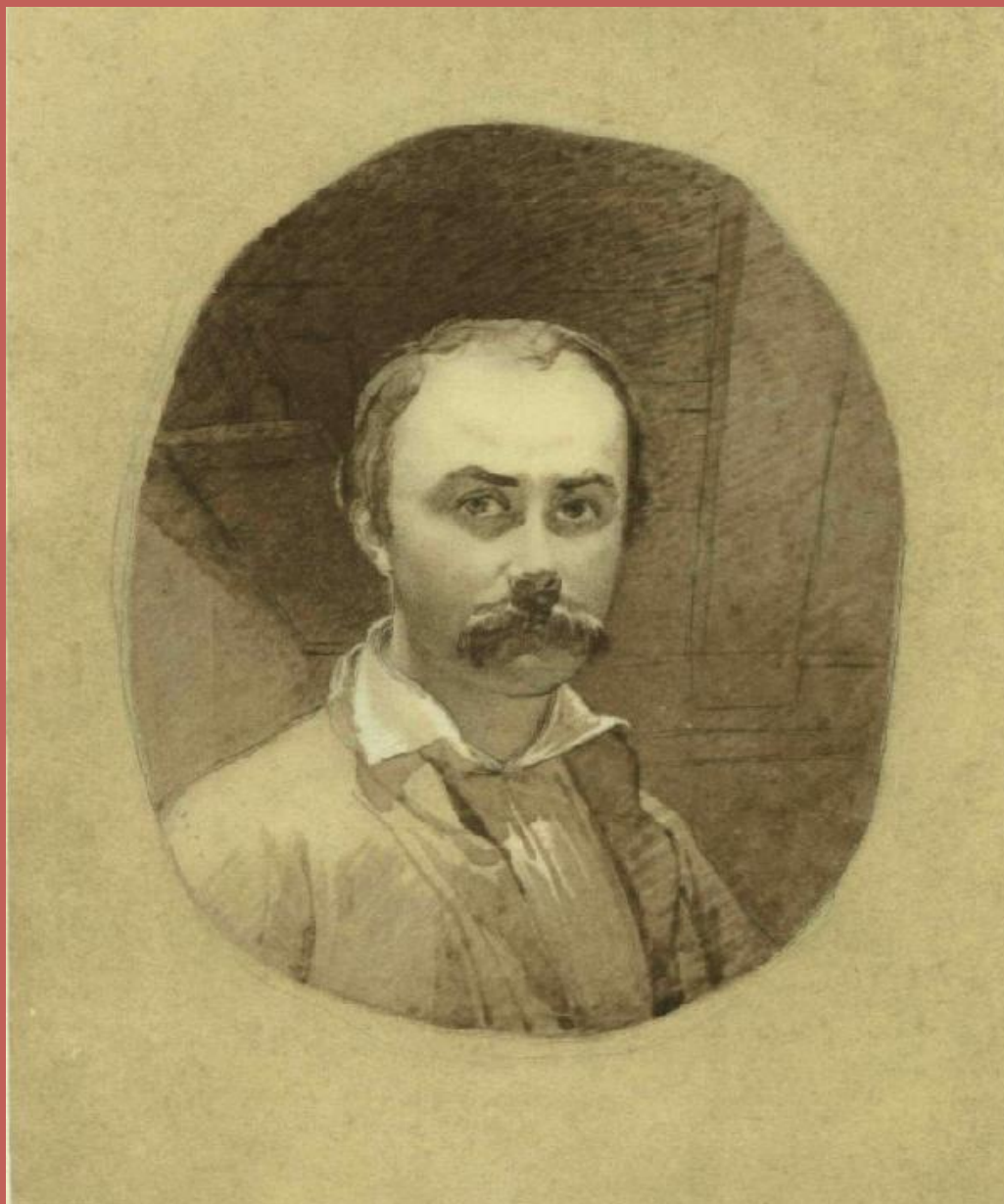
Кінець серпня 1845

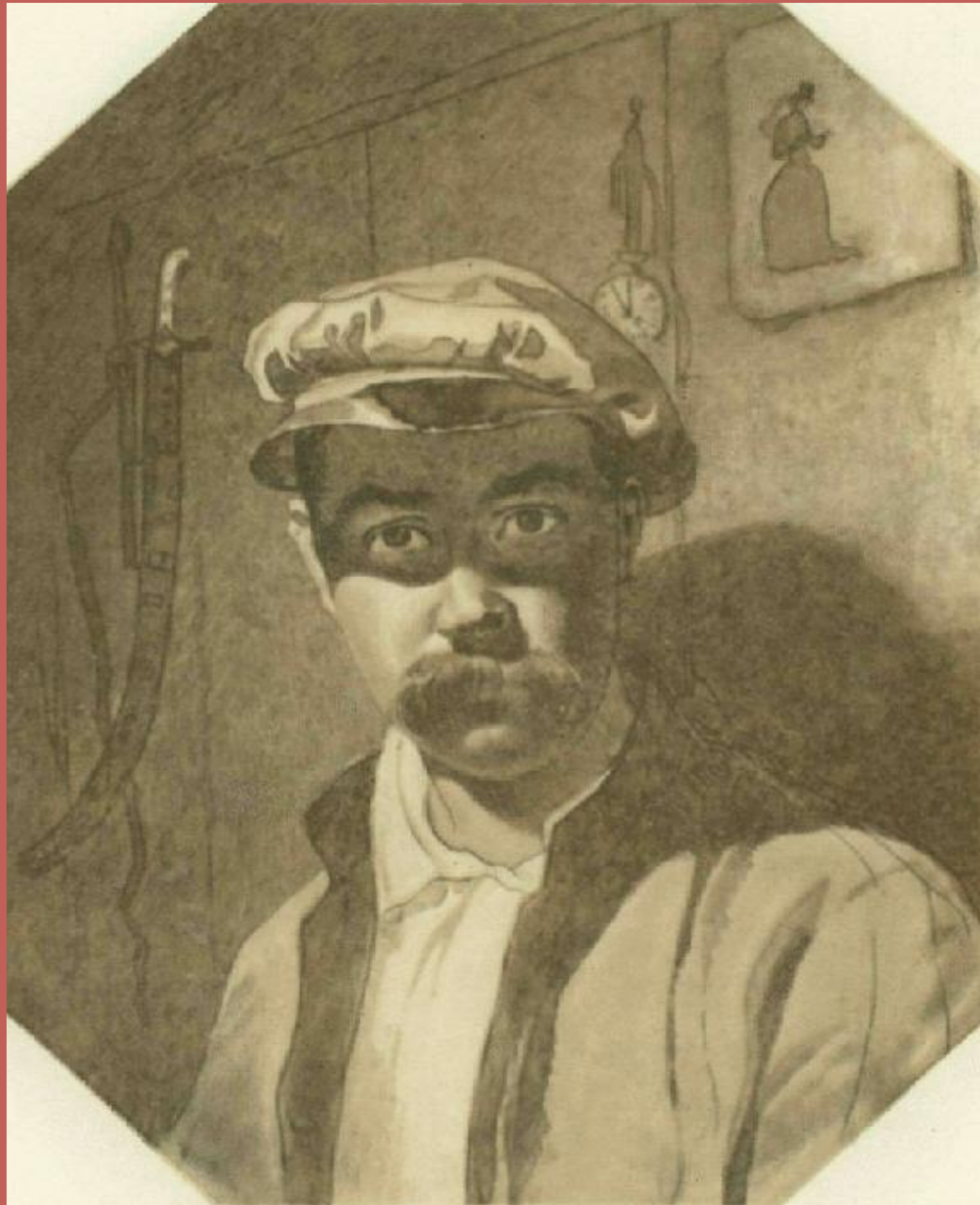
Червень-грудень 1847

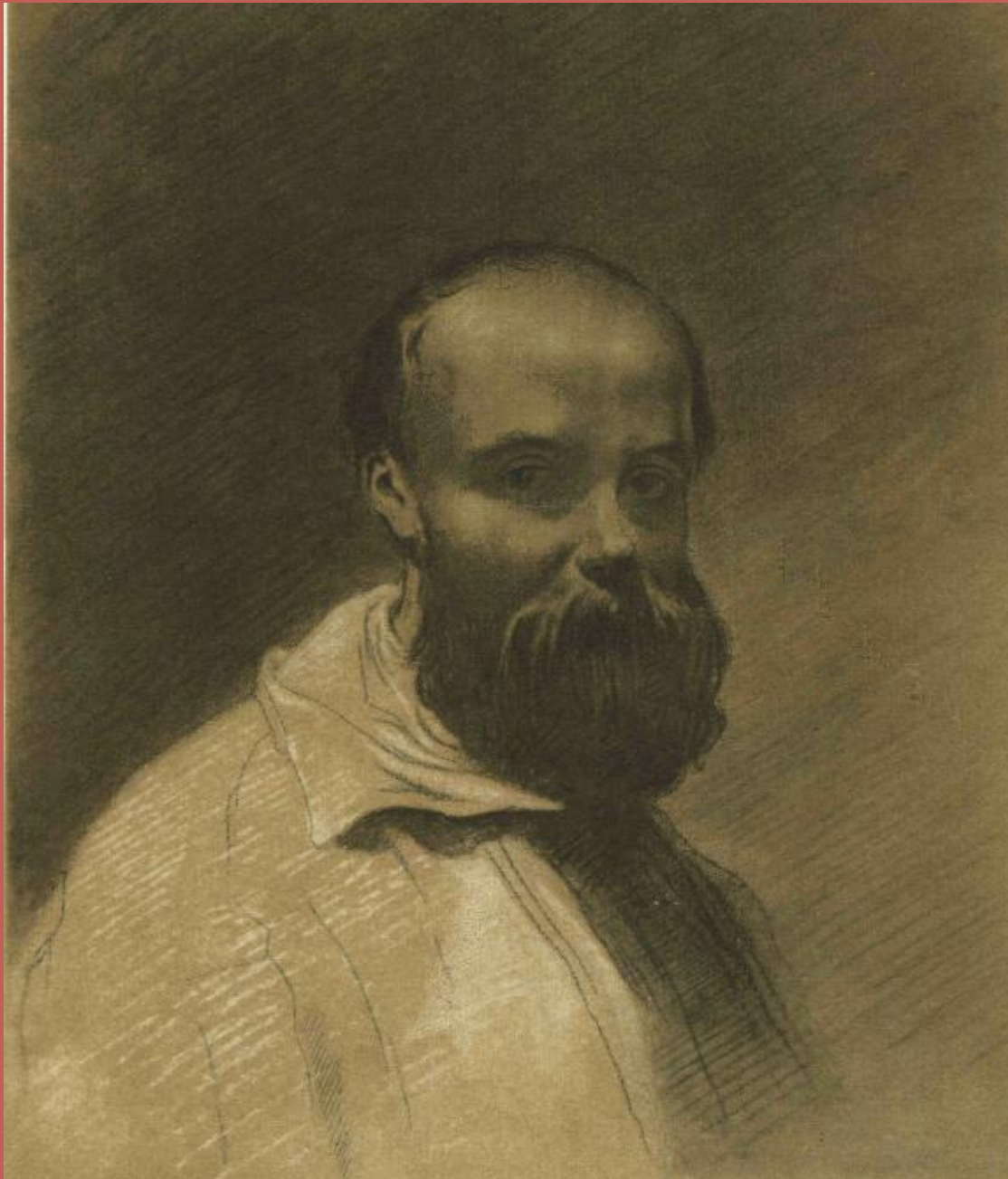
Листопад 1849

1849-1850

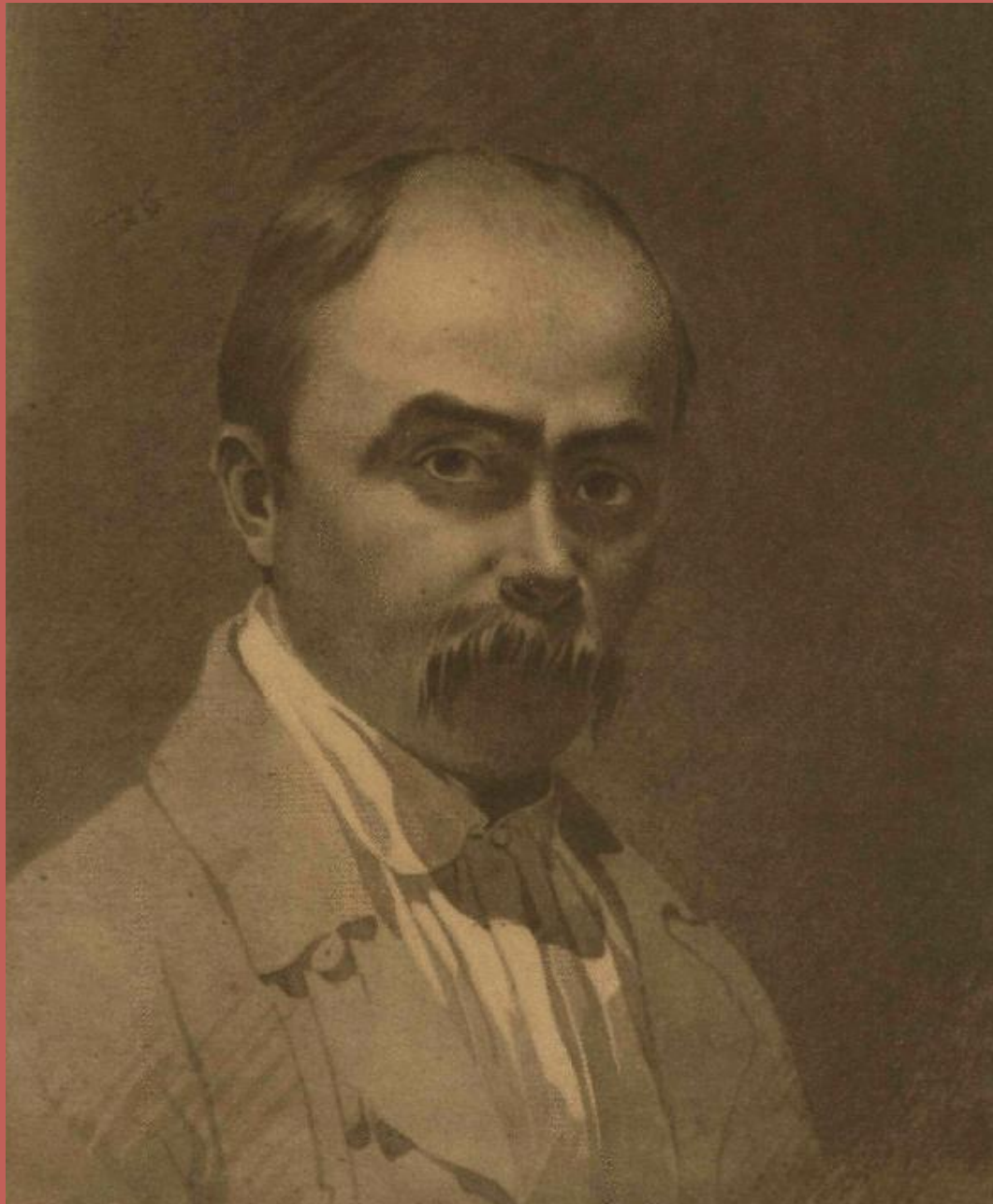

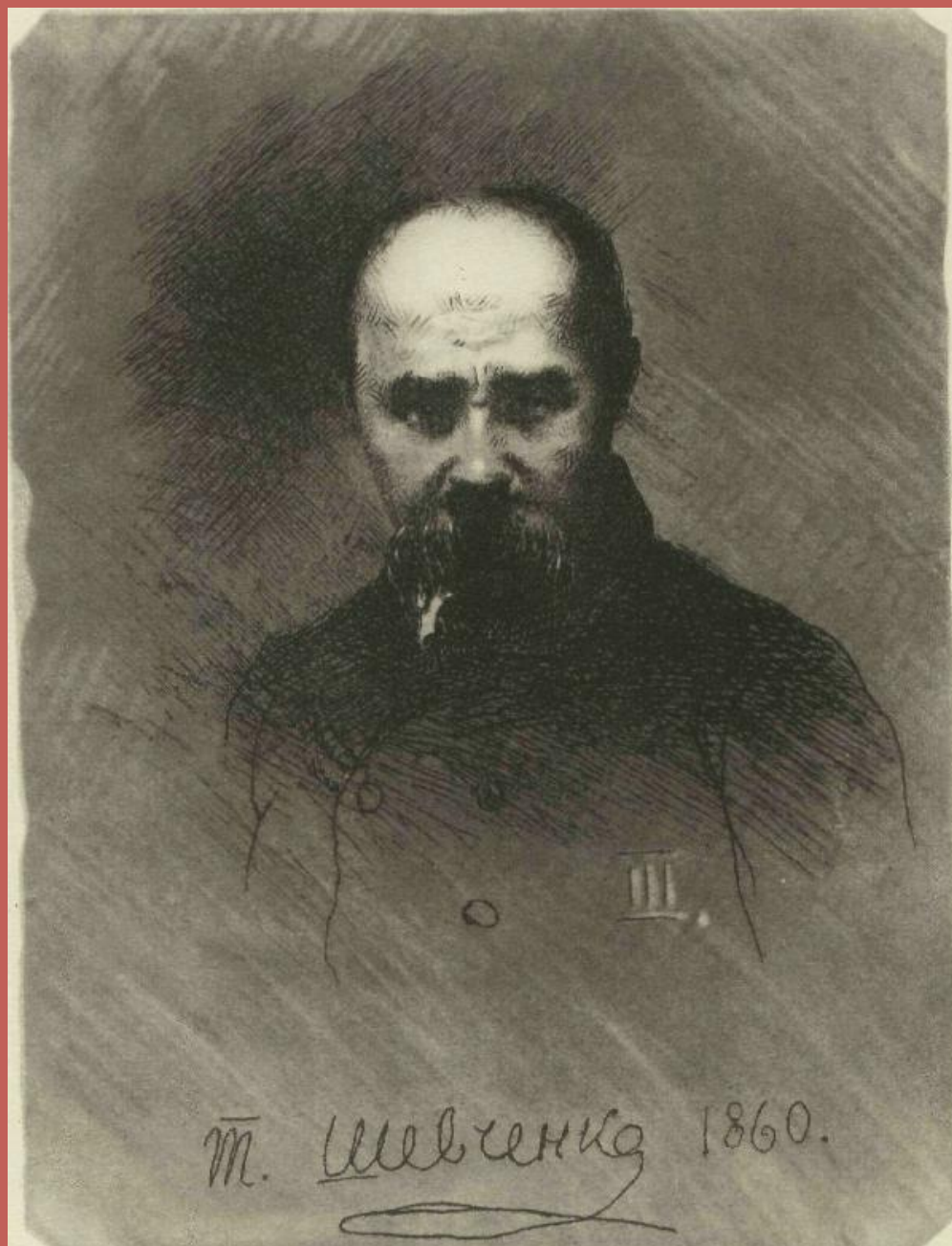

Серпень 1851

1853

Березень 1860

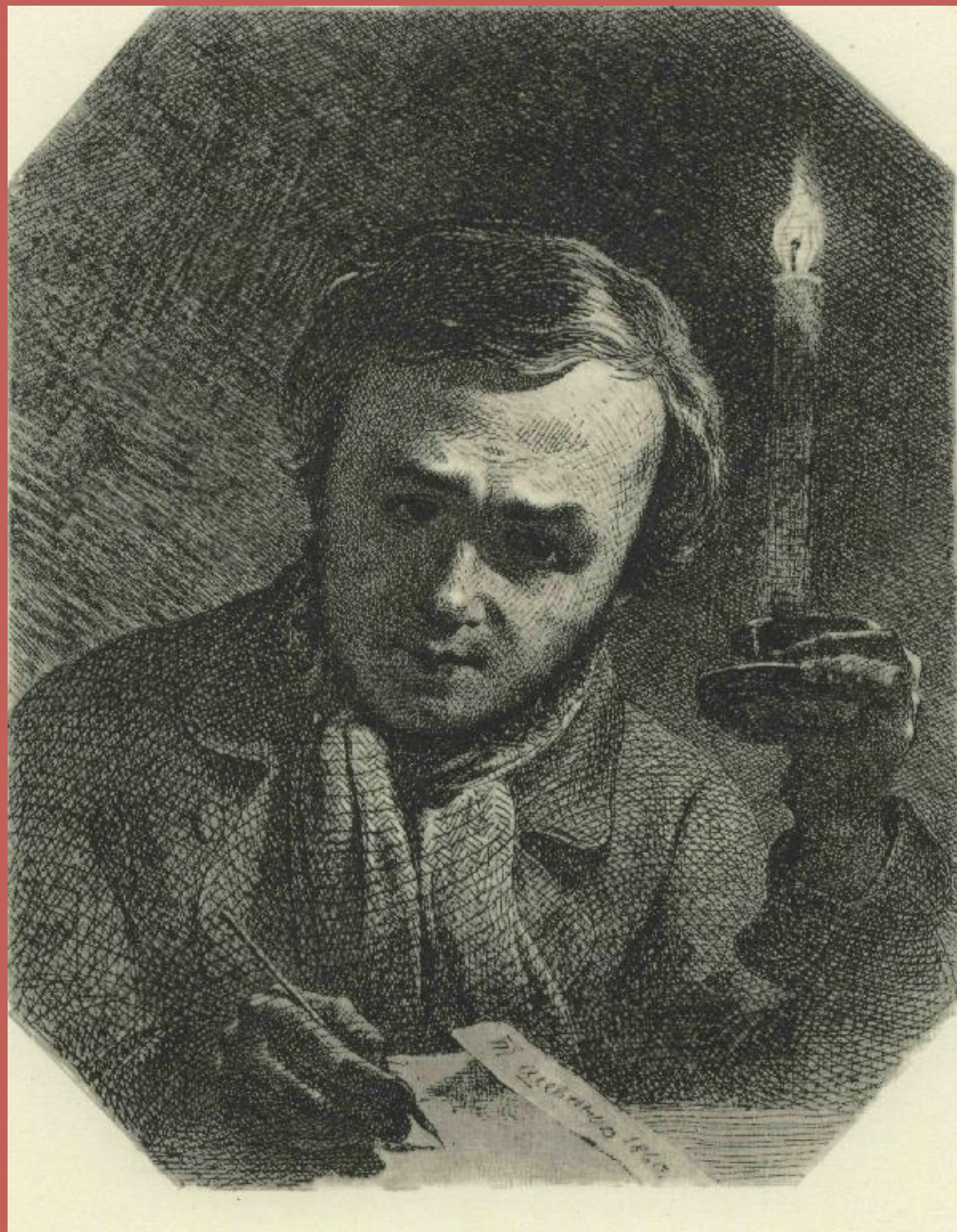

1860

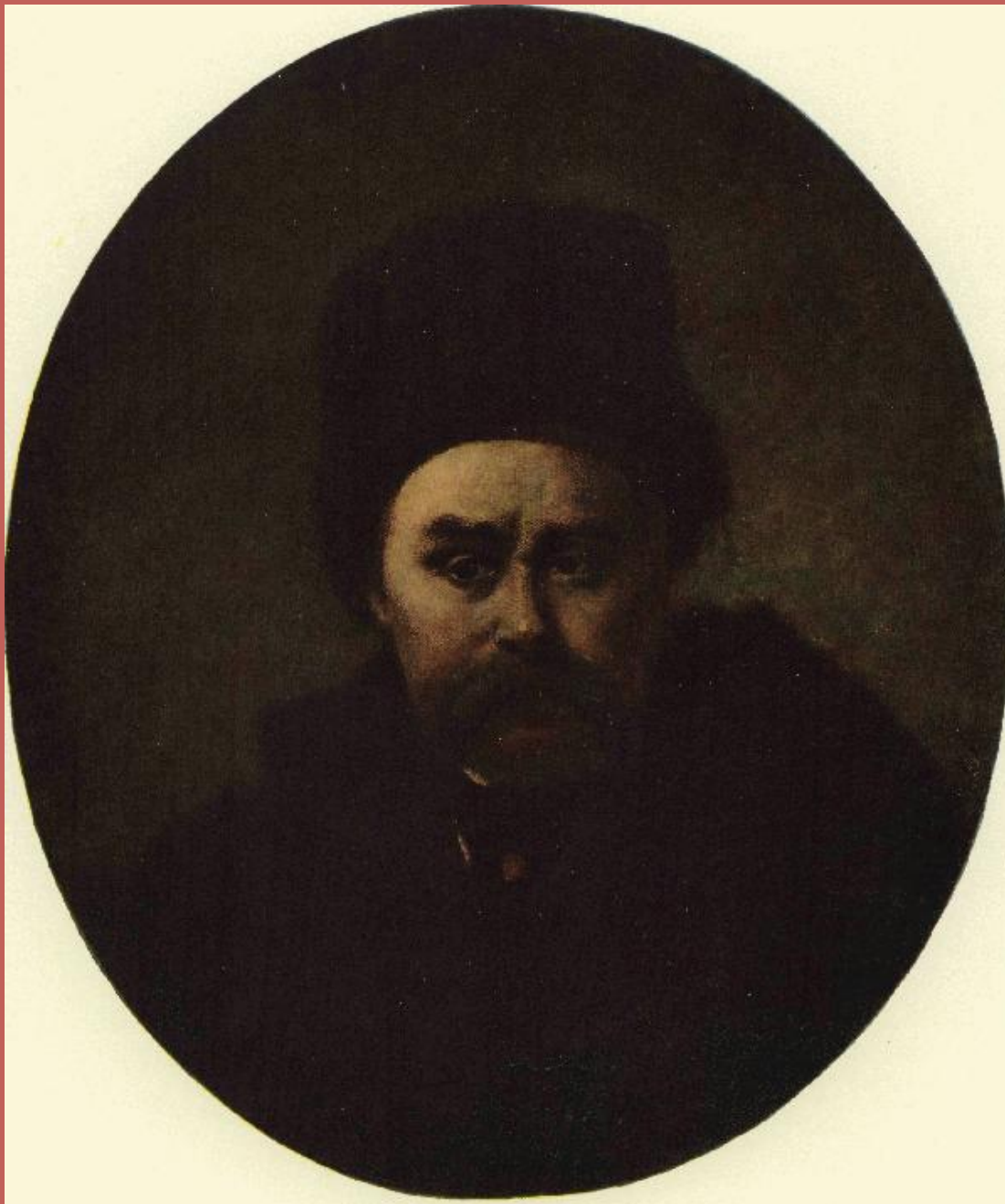

Червень 1860

Січень-лютий
1861